

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติ ความล้มเหลวการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. อ.พ. ๓/๒๕๕๖ สมัยสามัญนิติบัญญัติ

จัดทำโดย กลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ
โทร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐-๒

เรียกดูเอกสารได้ที่
www.parliament.go.th/library

ร่างพระราชบัญญัติ
ความล้มเหลวทางการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นในเวลาจำกัด เพื่อให้ทันใช้ประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ หรือญัตติ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยรวบรวมข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความ ข่าวจากสื่อต่าง ๆ และ/หรือสรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่สมาชิกรัฐสภา และผู้สนใจทั่วไป หากมีข้อผิดพลาดประการใด ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

อนึ่ง เอกสารประกอบการพิจารณานี้ กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑,๒,๓ สำนักวิชาการ เป็นผู้จัดทำ และเผยแพร่ทาง www.parliament.go.th/library ผู้ใดนำข้อความ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดในเอกสารนี้ไปลงพิมพ์ในเอกสารอื่น โปรดอ้างอิงที่มากำกับไว้ด้วย

ต้องการรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ - ๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘ และ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๙

กลุ่มงานบริการวิชาการ
สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ความล้มเหลวในการค้าจัดเป็นสาขาหนึ่งของทรัพย์สินทางปัญญา ประเทศไทยได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติความล้มเหลวการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นการอนุวัติการกฎหมายตามข้อ ๓๙ ของความตกลงทริปส์ (TRIPs Agreement) และเป็นหลักการพื้นฐานความตกลงทริปส์ แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติความล้มเหลวการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ มีบทบัญญัติบางประการที่เป็นอุปสรรคต่อการแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการความล้มเหลวการค้า เนื่องจากกฎหมายปัจจุบันกำหนดให้กรรมการจะต้องมีความเป็นกลางทางธุรกิจ ซึ่งทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ไม่สามารถเสนอชื่อกรรมการที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งใดหรือมีส่วนได้เสียอย่างใดในองค์กรธุรกิจได้ อีกทั้งโทษที่กำหนดไว้สำหรับผู้มีตำแหน่งหน้าที่ในการดูแลรักษาความล้มเหลวการค้าและผู้เปิดเผยข้อเท็จจริงซึ่งตนได้มาหรือล่วงรู้จากการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สมควรปรับปรุงบทบัญญัติดังกล่าวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติความล้มเหลวการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญ คือ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติความล้มเหลวการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการความล้มเหลวการค้าให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖) ยกเลิกลักษณะต้องห้ามของกรรมการตามมาตรา ๑๗ เนื่องจากมาตรา ๑๗ เดิมเป็นอุปสรรคในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ยกเลิกมาตรา ๑๗) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่ง เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขโครงสร้างของคณะกรรมการและกำหนดเพิ่มเติมให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินงานของคณะกรรมการความล้มเหลวการค้า (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ วิธีการประชุมของคณะกรรมการ และกำหนดให้กรรมการเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมโครงสร้างของคณะกรรมการความล้มเหลวการค้า (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ วรรคสองและวรรคสี่ และมาตรา ๒๖) แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่ในการดูแลรักษาความล้มเหลวการค้าและผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๔ และแก้ไขเพิ่มเติมวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๕)

สรุป ความล้มเหลวการค้าจัดเป็นสาขาหนึ่งของทรัพย์สินทางปัญญา ประเทศไทยได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติความล้มเหลวการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นการอนุวัติการกฎหมายตามข้อ ๓๙ ของความตกลงทริปส์ แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติความล้มเหลวการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ มีบทบัญญัติบางประการที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน ขาดความชัดเจน ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และมีบทกำหนดโทษที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติความล้มเหลวการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและมาตรฐานสากลมากยิ่งขึ้น

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	ก
๑. หลักการและเหตุผลแห่งร่างพระราชบัญญัติความลับทางการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	๑
๒. สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติความลับทางการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	๒
๓. ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ กับร่างพระราชบัญญัติความลับทางการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	๕
๔. บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติความลับทางการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๑๒
๕. การคุ้มครองความลับทางการค้าตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕	๑๗
๖. การคุ้มครองความลับทางการค้าในต่างประเทศ	๒๓
๗. ปัญหาการดูแลรักษาความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕	๒๕
๘. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	๓๑

ผู้รับผิดชอบ

นางพรพิศ เพชรเจริญ

นายสมบัติ ทวีศิลป์

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ ๒

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายอติวิชญ์ แสงสุวรรณ

นางสาววันวิภา สุขสวัสดิ์

นางสาวอัจฉรา ขุมเหล็ก

นางสาวสุนันท์ เจสละ

นางสาวอุไร ธรรมเพชร

นางสาวสุพรรณิศา พรหมบุตร

วิทยากรชำนาญการ

นิติกรชำนาญการ

เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน

เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

มกราคม ๒๕๕๖

หลักการและเหตุผลแห่ง
ร่างพระราชบัญญัติความลับทางการค้า (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบ คุณสมบัติ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และวิธีการประชุมของคณะกรรมการ และยกเลิกการกำหนดลักษณะต้องห้ามของกรรมการความลับทางการค้า (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ วรรคสองและวรรคสี่ และมาตรา ๒๖ และยกเลิกมาตรา ๑๗)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษให้เหมาะสมยิ่งขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ มีบทบัญญัติบางประการที่เป็นอุปสรรคต่อการแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการความลับทางการค้า อีกทั้งโทษที่กำหนดไว้สำหรับผู้มีตำแหน่งหน้าที่ในการดูแลรักษาความลับทางการค้าและผู้เปิดเผยข้อเท็จจริงซึ่งตนได้มาหรือล่วงรู้จากการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันสมควรปรับปรุงบทบัญญัติดังกล่าวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญ
ร่างพระราชบัญญัติความลับทางการค้า (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

๑. ชื่อพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติความลับทางการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

๒. วันที่มีผลใช้บังคับ

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๓. แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะกรรมการความลับทางการค้า

ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการความลับทางการค้า” ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธานกรรมการ

(๒) อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) อธิบดีกรมวิชาการเกษตร และเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ความสามารถ

ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในสาขาเกษตรศาสตร์ นิติศาสตร์ พาณิชยศาสตร์ แพทยศาสตร์ ภาษาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ อุตสาหกรรม หรือสาขาอื่นใดที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ จำนวนไม่เกินสิบเอ็ดคน โดยในจำนวนนี้ให้แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในภาคเอกชนอย่างน้อยหกคน

ให้คณะกรรมการแต่งตั้งข้าราชการกรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ”

๔. ยกเลิกการกำหนดลักษณะต้องห้ามของกรรมการความลับทางการค้า

ให้ยกเลิกมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕

(“มาตรา ๑๗ ประธานกรรมการและกรรมการต้องไม่ดำรงตำแหน่งใด หรือมีส่วนได้เสียอย่างใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจ” การยกเลิกลักษณะต้องห้ามนี้ เพื่อแก้ไขปัญหาการไม่สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการความลับทางการค้าได้ เนื่องจากกฎหมายปัจจุบันกำหนดให้กรรมการจะต้องมีความเป็นกลางทางธุรกิจ ซึ่งทำให้หน่วยงานต่างๆ ไม่สามารถเสนอชื่อกรรมการที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งใดหรือมีส่วนได้เสียอย่างใดในองค์กรธุรกิจได้)

๕. แก้ไขเพิ่มเติมวาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่ คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเพิ่มขึ้น อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อ ดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้แต่ จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๑๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจาก ตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

(๔) บกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่หรือหย่อนความสามารถ

(๕) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๖) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๗) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ”

๖. แก้ไขเพิ่มเติมวิธีการประชุมของคณะกรรมการความลับทางการค้า

๑. ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการ และรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือก กรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม”

๒. ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียในเรื่องที่พิจารณา ห้ามมิให้กรรมการผู้นั้นเข้าร่วม ประชุมในเรื่องดังกล่าว”

๗. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกำหนดให้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา”

๘. แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษ

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๔ ผู้ใดโดยเหตุที่ตนมีตำแหน่งหน้าที่ในการดูแลรักษาความลับทางการค้าตามระเบียบที่ออกตามความในมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง เปิดเผยหรือใช้ความลับนั้น เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

๒. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๕ ผู้ใดเปิดเผยข้อเท็จจริงใดเกี่ยวกับกิจการของผู้ควบคุมความลับทางการค้าอันเป็นข้อเท็จจริงที่ตามปกติวิสัยจะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย ซึ่งตนได้มาหรือล่วงรู้เนื่องจากการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยในการปฏิบัติราชการ หรือเพื่อประโยชน์ในการสอบสวนหรือการพิจารณาคดี”

<p>พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๕</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติความลับทางการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>มาตรา ๑๖ ให้มีคณะกรรมการความลับทางการค้า ประกอบด้วย ประธานกรรมการและกรรมการอื่นอีกไม่เกินสิบสามคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ อุตสาหกรรม เกษตรศาสตร์ เภสัชศาสตร์ การค้าระหว่างประเทศ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ หรือสาขาอื่นใด ที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยในจำนวนนี้ให้แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิในภาคเอกชนอย่างน้อยหกคน</p>	<p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติความลับทางการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๑๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการความลับทางการค้า” ประกอบด้วย</p> <p>(๑) ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธานกรรมการ</p> <p>(๒) อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา เป็นรองประธานกรรมการ</p> <p>(๓) อธิบดีกรมวิชาการเกษตร และเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา</p> <p>(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในสาขาเกษตรศาสตร์ นิติศาสตร์ พหุวิทยาการ แพทยศาสตร์ เภสัชศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์</p>

<p>พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕</p> <p>ให้อธิบดีเป็นเลขาธิการ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งข้าราชการกรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็น ผู้ช่วยเลขาธิการได้ไม่เกินสองคน</p> <p>มาตรา ๑๗ ประธานกรรมการและกรรมการต้องไม่ดำรงตำแหน่งใด หรือ มีส่วนได้เสียอย่างใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจ</p> <p>มาตรา ๑๘ ให้ประธานกรรมการและกรรมการตามมาตรา ๑๖ มีวาระอยู่ใน ตำแหน่งคราวละสี่ปี</p> <p>ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือ ในกรณีที่คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้ แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเพิ่มขึ้น</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติความลับทางการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p> <p>เศรษฐศาสตร์ อุตสาหกรรม หรือสาขาอื่นใดที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม พระราชบัญญัตินี้ จำนวนไม่เกินสิบเอ็ดคน โดยในจำนวนนี้ให้แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิใน ภาคเอกชนอย่างน้อยหกคน</p> <p>ให้คณะกรรมการแต่งตั้งข้าราชการกรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็น เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ”</p> <p>มาตรา ๔ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕</p> <p>มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติ ความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน</p> <p>“มาตรา ๑๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี</p> <p>ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่ คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมี วาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเพิ่มขึ้นอยู่ใน</p>
--	--

<p>พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๕</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติความลับทางการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว</p> <p>ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งต่อเนื่องอีกไม่เกินหนึ่งวาระ</p> <p>มาตรา ๑๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๘ ประธานกรรมการและกรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ</p> <ol style="list-style-type: none"> (๑) ตาย (๒) ลาออก (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก (๔) บกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่หรือหย่อนความสามารถ (๕) เป็นบุคคลล้มละลาย (๖) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ (๗) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับ 	<p>ตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว</p> <p>เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อทำหน้าที่ไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่</p> <p>กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้และดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้</p> <p>มาตรา ๑๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ</p> <ol style="list-style-type: none"> (๑) ตาย (๒) ลาออก (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก (๔) บกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่หรือหย่อนความสามารถ (๕) เป็นบุคคลล้มละลาย (๖) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ (๗) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับ

<p>พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๕</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติความลับทางการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ</p> <p>(๘) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๗</p> <p>มาตรา ๒๐ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม</p> <p>ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม</p> <p>การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด</p>	<p>ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ”</p> <p>มาตรา ๒ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน</p> <p>“ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม</p>

<p>พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติความลับทางการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียในเรื่องที่พิจารณา ห้าม มิให้ประธานกรรมการหรือกรรมการดังกล่าวเข้าร่วมประชุมในเรื่องนั้น</p> <p>มาตรา ๒๖ ในกาปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ประธานกรรมการ และกรรมการเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา</p>	<p>มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติ ความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียในเรื่องที่พิจารณา ห้ามมิให้กรรมการผู้ นั้นเข้าร่วมประชุมในเรื่องดังกล่าว”</p> <p>มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติความลับ ทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๒๖ ในกาปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา”</p>
<p>มาตรา ๓๔ ผู้ใดโดยเหตุที่ตนมีตำแหน่งหน้าที่ในการดูแลรักษาความลับ ทางการค้า ตามระเบียบที่ออกตามความในมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง เปิดเผยหรือใช้ ความลับนั้นเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ห้าปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งล้านบาทถึงสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>	<p>มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติความลับ ทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๓๔ ผู้ใดโดยเหตุที่ตนมีตำแหน่งหน้าที่ในการดูแลรักษาความลับ ทางการค้าตามระเบียบที่ออกตามความในมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง เปิดเผยหรือใช้ ความลับนั้นเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน สองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”</p>

<p>พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕</p> <p>มาตรา ๓๕ ผู้ใดเปิดเผยข้อเท็จจริงใดเกี่ยวกับกิจการของผู้ควบคุม ความลับทางการค้าอันเป็นข้อเท็จจริงที่ตามปกติจะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย ซึ่งตน ได้มาหรือล่วงรู้เนื่องจากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ห้าปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยในการปฏิบัติราชการ หรือเพื่อประโยชน์ในการสอบสวน หรือ การพิจารณาคดี</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติความลับทางการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p> <p>มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๕ แห่ง พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๓๕ ผู้ใดเปิดเผยข้อเท็จจริงใดเกี่ยวกับกิจการของผู้ควบคุม ความลับทางการค้าอันเป็นข้อเท็จจริงที่ตามปกติจะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย ซึ่งตน ได้มาหรือล่วงรู้เนื่องจากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเปิดเผย ในการปฏิบัติราชการหรือเพื่อประโยชน์ในการสอบสวนหรือการพิจารณาคดี”</p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ</p> <p>.....</p> <p>นายกรัฐมนตรี</p>
--	---

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติความลับทางการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติความลับทางการค้า (ฉบับที่..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ มีบทบัญญัติบางประการที่เป็นอุปสรรคต่อการแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการความลับทางการค้า อีกทั้งโทษที่กำหนดไว้สำหรับผู้มีตำแหน่งหน้าที่ในการดูแลรักษาความลับทางการค้าและผู้เปิดเผยข้อเท็จจริงซึ่งตนได้มาหรือล่วงรู้จากการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สมควรปรับปรุงบทบัญญัติดังกล่าวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๒.๑ ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการความลับทางการค้า โดยกำหนดให้คณะกรรมการความลับทางการค้าประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับกรรมการโดยตำแหน่งประกอบด้วยข้าราชการประจำของหน่วยงานที่รับผิดชอบและมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับพระราชบัญญัติความลับทางการค้าฯ โดยมีปลัดกระทรวงพาณิชย์เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา เป็นรองประธานกรรมการ ส่วนอธิบดีกรมวิชาการเกษตรและเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยาเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ส่วนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิได้กำหนดคุณสมบัติให้ครอบคลุมทุกสาขาที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัตินี้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖)

๒.๒ ยกเลิกลักษณะต้องห้ามของกรรมการตามมาตรา ๑๗ เนื่องจากมาตรา ๑๗ เดิมเป็นอุปสรรคสำคัญในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ อีกทั้งมาตรา ๒๐ ห้ามกรรมการผู้มีส่วนได้เสียในเรื่องที่พิจารณาเข้าร่วมประชุมในเรื่องนั้นไว้แล้ว (ยกเลิกมาตรา ๑๗)

๒.๓ แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่ง เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขโครงสร้างของคณะกรรมการความลับทางการค้า และเพิ่มเติมการกำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระสามารถดำเนินงานต่อไปได้ จนกว่ากรรมการ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินงานของ คณะกรรมการความลับทางการค้า (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘)

๒.๔ แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ วิธีการประชุมของคณะกรรมการความลับทางการค้า และการกำหนดให้กรรมการ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมโครงสร้าง ของคณะกรรมการความลับทางการค้า (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ วรรคสอง และวรรคสี่ และมาตรา ๒๖)

๒.๕ แก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษเกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานเปิดเผยความลับ ทางการค้า ที่กำหนดไว้สำหรับผู้มีตำแหน่งหน้าที่ในการดูแลรักษาความลับทางการค้าและผู้เกี่ยวข้อง กับการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่ในการดูแลรักษา ความลับทางการค้า แก้ไขอัตราโทษเป็น “ระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกิน สองแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๔)

(๒) กรณีผู้กระทำความผิดเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตาม พระราชบัญญัตินี้ แก้ไขอัตราโทษเป็น “ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสน บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” (แก้ไขเพิ่มเติมวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๕)

๓. ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติความลับทางการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้ศึกษาหลักกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๓.๑ ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกามีกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับบทลงโทษสำหรับการกระทำความผิดฐานเปิดเผยความลับทางการค้ากำหนดอยู่ใน United States Code สรุปได้ดังนี้

(๑) Title 18 Crimes and Criminal Procedure, Part I Crimes, Chapter 93 Public Officers and Employees, Section 1905 Disclosure of confidential information generally* ซึ่งกำหนดโทษสำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของรัฐที่เปิดเผย ข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติหน้าที่ จะต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันเหรียญสหรัฐ หรือจำคุก

* Section 1905 Disclosure of confidential information generally

Whoever, being an officer or employee of the United States or of any department or agency thereof, any person acting on behalf of the Federal Housing Finance Agency, or agent of the Department of Justice as defined in the Antitrust Civil Process Act (15 U.S.C. 1311-1314), or being an employee of a private sector organization who is or was assigned to an agency under chapter 37 of title 5, publishes, divulges, discloses, or makes known in any manner or to any extent not authorized by law any information coming to him in the course of his employment or official duties or by reason of any examination or investigation made by, or return, report or record made to or filed with, such department or agency or officer or employee thereof, which information concerns or relates to the trade secrets, processes, operations, style of work, or apparatus, or to the identity, confidential statistical data, amount or source of any income, profits, losses, or expenditures of any person, firm, partnership, corporation, or association; or permits any income return or copy thereof or any book containing any abstract or particulars thereof to be seen or examined by any person except as provided by law; shall be fined under this title, or imprisoned not more than one year, or both; and shall be removed from office or employment.

ไม่เกินหนึ่งปี และให้ออกจากตำแหน่งราชการ โดยกฎหมายฉบับนี้จะใช้กับทุกกรณีที่เป็น การกระทำความผิดเกี่ยวกับการเปิดเผยความลับทางการค้าของเจ้าหน้าที่ที่มีตำแหน่งหน้าที่ ในการดูแลรักษาความลับในเรื่องนั้น ๆ

(๒) Title 21 Food and Drugs, Chapter 9 Federal Food, Drug, and Cosmetic Act, Subchapter III Prohibited Acts and Penalties, Section 331 (j) Prohibited acts^๒ และ Section 333 (a) Penalties^๓ กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ที่น่าข้อมูลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ หรือวิธีการใด ๆ ซึ่งได้รับความคุ้มครองในฐานะเป็นความลับ ทางการค้าที่ได้มาโดยการปฏิบัติหน้าที่ มาใช้เพื่อประโยชน์ของตนเอง หรือเปิดเผยด้วยประการใด ๆ นอกเหนือจากการเปิดเผยต่อหน่วยงานของรัฐ หรือศาล ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ ตามกฎหมายนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันเหรียญสหรัฐ หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๓) Title 7 Agriculture, Chapter 6 Insecticides and environmental pesticide control, Subchapter II Environmental pesticide control, Section 136h (f) Protection of trade secrets and other information^๔ กำหนดห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่

^๒ Section 331 Prohibited acts

The following acts and the causing thereof are prohibited:

etc.

etc.

(j) The using by any person to his own advantage, or revealing, other than to the Secretary or officers or employees of the Department, or to the courts when relevant in any judicial proceeding under this chapter, any information acquired under authority of section 344, 348, 350a, 350c, 355, 360, 360b, 360c, 360d, 360e, 360f, 360h, 360i, 360j, 360ccc, 360ccc-1, 360ccc-2., 374, 379, or 379e of this title concerning any method or process which as a trade secret is entitled to protection; or the violating of section 346a (i)(2) of this title or any regulation issued under that section. This paragraph does not authorize the withholding of information from either House of Congress or from, to the extent of matter within its jurisdiction, any committee or subcommittee of such committee or any joint committee of Congress or any subcommittee of such joint committee.

etc.

etc.

^๓ Section 333 Penalties

(a) Violation of section 331 of this title; second violation; intent to defraud or mislead.

(1) Any person who violates a provision of section 331 of this title shall be imprisoned for not more than one year or fined not more than \$1,000, or both.

etc.

etc.

^๔ Section 136h Protection of trade secrets and other information

etc.

etc.

(f) Penalty for disclosure by Federal employees

(1) Any officer or employee of the United States or former officer or employee of the United States who, by virtue of such employment or official position, has obtained possession of, or has access to, material the disclosure of which is prohibited by subsection (b) of this section, and who, knowing that disclosure of such material is prohibited by such subsection, willfully discloses the material in any manner to any person not entitled to receive it, shall be fined not more than \$10,000 or imprisoned for not more than one year, or both. Section 1905 of title 18 shall not apply with respect to the publishing, divulging, disclosure, or making known of, or making available, information reported or otherwise obtained under this subchapter. Nothing in this subchapter shall preempt any civil remedy under State or Federal law for wrongful disclosure of trade secrets.

(2) For the purposes of this section, any contractor with the United States who is furnished information as authorized by subsection (e) of this section, or any employee of any such contractor, shall be considered to be an employee of the United States.

หรือลูกจ้างของรัฐที่มีข้อมูลความลับที่อยู่ในความครอบครองหรือสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้ และรู้ว่าข้อมูลนั้นเป็นความลับที่ห้ามเปิดเผย กระทำการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวโดยเจตนา ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นเหรียญสหรัฐ หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๔) Title 15 Commerce and Trade, Chapter 53 Toxic Substances Control, Subchapter I Control of Toxic Substances, Section 2613 (d) Disclosure of data^๔ กำหนดห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของรัฐซึ่งมีข้อมูลที่เป็นความลับในความครอบครอง หรือสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้ และรู้ว่าข้อมูลนั้นเป็นความลับที่ห้ามเปิดเผย กระทำการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวโดยเจตนา ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันเหรียญสหรัฐ หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

๓.๒ ประเทศออสเตรเลีย

ในส่วนของเขตการปกครองตนเอง The Australia Capital Territory มีกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับบทลงโทษสำหรับการกระทำความผิดฐานเปิดเผยความลับทางการค้าสรุปได้ดังนี้

(๑) Crimes Act 1900, Section 153^๖ Disclosure of information by public employees กำหนดว่า พนักงานเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของรัฐที่ทำการเผยแพร่ หรือสื่อสารข้อเท็จจริง หรือเอกสารใด ซึ่งอยู่ในความครอบครองของตน ซึ่งตนมีหน้าที่ที่จะต้องไม่เปิดเผย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกิน 50 penalty units^๗ หรือทั้งจำทั้งปรับ

^๔ Section 2613 Disclosure of data

etc.

etc.

(d) Criminal penalty for wrongful disclosure

(1) Any officer or employee of the United States or former officer or employee of the United States, who by virtue of such employment or official position has obtained possession of, or has access to, material the disclosure of which is prohibited by subsection (a) of this section, and who knowing that disclosure of such material is prohibited by such subsection, willfully discloses the material in any manner to any person not entitled to receive it, shall be guilty of a misdemeanor and fined not more than \$5,000 or imprisoned for not more than one year, or both. Section 1905 of title 18 does not apply with respect to the publishing, divulging, disclosure, or making known of, or making available, information reported or otherwise obtained under this chapter.

etc.

etc.

^๖ Section 153 Disclosure of information by public employees

(1) A person who, being an officer of the Territory, publishes or communicates, except to some person to whom he or she is authorized to publish or communicate it, any fact or document which comes to his or her knowledge, or into his or her possession, by virtue of him or her being an officer of the Territory and which it is his or her duty not to disclose, commits an offence maximum penalty: 50 penalty units, imprisonment for 2 years or both.

(2) A person who, having been an officer of the Territory, publishes or communicates, without lawful authority, any fact or document which came to his or her knowledge, or into his or her possession, by virtue of the person having been an officer of the Territory and which, at the time when he or she ceased to be an officer of the Territory, it was his or her duty not to disclose, commits an offence Maximum penalty: 50 penalty units, imprisonment for 2 years or both.

(3) In this section: *officer of the Territory* means -

(a) a public employee; or

(b) a person who performs services for the Territory or a territory authority.

^๗ ตาม Legislation (Penalty Units) Amendment Act 2009: A *penalty unit* is -

(a) for an offence committed by an individual - \$ 110 ; or

(b) for an offence committed by a corporation - \$ 550

(๒) Drugs of Dependence Act 1989, Part 13 Miscellaneous, Section 201 Secrecy^c กำหนดว่า บุคคลใดที่ใช้อำนาจตามกฎหมายนี้ ทำการบันทึก เปิดเผย หรือสื่อสารไปยังบุคคลใด ๆ ซึ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการผลิต หรือกระบวนการขาย หรือเรื่องใด ๆ ของบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกิน 50 penalty units

(๓) Medicines, Poisons and Therapeutic Goods Act 2008: Section 195 Secrecy^c กำหนดว่าบุคคลที่เป็นสมาชิกของ Medicines advisory committee หรือบุคคลใดที่ใช้อำนาจตามกฎหมายนี้ ทำการบันทึก เปิดเผย หรือสื่อสารข้อมูลที่ได้รับ ความคุ้มครอง ไปยังบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน 50 penalty units หรือ ทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้ Section 196^{oo} ได้กำหนดข้อยกเว้นไว้ว่า หากเป็นการกระทำโดยสุจริตหรือ ไม่ได้ประมาทเลินเล่อไม่ต้องรับผิด

^c Section 201 Secrecy

(1) This section applies to a treatment centre inspector, an analyst or any other person who is, or has been, engaged in exercising powers or duties under this Act.

(2) A person to whom this section applies shall not, either directly or indirectly, except in the exercise of a power or a duty under this Act -

(a) make a record of, or divulge or communicate to any person, any information acquired by the first mentioned person about a manufacturing or trade process or the affairs of another person; or

(b) produce to a person a document produced to, or otherwise acquired by, the first mentioned person; because of the exercise of those powers or duties.

Maximum penalty: 50 penalty units, imprisonment for 2 years or both.

etc.

etc.

^c Section 195 Secrecy

etc.

etc.

(2) This section applies to -

(a) a person who is or has been a member of the medicines advisory committee; or

(b) anyone else who has exercised, or purported to exercise, a function under

this Act.

(3) A person to whom this section applies commits an offence if the person -

(a) makes a record of protected information; or

(b) directly or indirectly discloses or communicates to a person protected

information about someone else.

Maximum penalty: 50 penalty units, imprisonment for 6 months or both.

etc.

etc.

^{oo} Section 196 Protection of officials from liability

(1) In this section:

official means -

(a) a member of the medicines advisory committee; or

(b) anyone else who exercises a function under this Act.

(2) An official, or anyone engaging in conduct under the direction of an official, is not personally liable for anything done or omitted to be done honestly and without recklessness -

(a) in the exercise of a function under this Act; or

(b) in the reasonable belief that the conduct was in the exercise of a function

under this Act.

(3) Any civil liability that would, apart from subsection (2), attach to an official attaches instead to the Territory.

การคุ้มครองความลับทางการค้า ตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕*

๑. **ความเป็นมา** ความลับทางการค้าจัดเป็นสาขาหนึ่งของทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งในที่ประชุมประเทศภาคีของแกตต์ที่เข้าร่วมเจรจา ณ เมืองปุนตา เดล เอสเต ประเทศอุรุกวัย เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๒๙ ได้มีมติให้รวมเรื่องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า ตามข้อเสนอของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นส่วนหนึ่งของเรื่องที่น่าเข้าเจรจา โดยกำหนดเป้าหมายให้มีการจัดร่างกรอบความตกลงเรื่องกฎเกณฑ์การให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ที่ประเทศที่พัฒนาแล้วบางประเทศพยายามสนับสนุนและผลักดันให้เกิดขึ้น การเจรจาเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาครอบคลุม ๗ รายการคือ ลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียง เครื่องหมายการค้า การใช้เครื่องหมายชี้ทางภูมิศาสตร์ การออกแบบอุตสาหกรรม สิทธิบัตร การออกแบบวงจรรวม และความลับทางการค้า จากการประชุมมีผลให้ประเทศสมาชิกต้องบัญญัติกฎหมายให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ทั้ง ๗ รายการภายใต้ความตกลง

๒. **การคุ้มครองความลับทางการค้าในประเทศไทย** ก่อนที่ประเทศไทยจะมีกฎหมายความลับทางการค้า ได้มีการให้ความคุ้มครองความลับทางการค้าตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๒ ลักษณะ ๑๑ หมวด ๒ ว่าด้วยความผิดฐานเปิดเผยความลับ จนกระทั่งเมื่อมีข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ (TRIPs) ให้ประเทศสมาชิก WTO (World Trade Organization) บัญญัติกฎหมายภายในประเทศตามข้อตกลงรวมถึงเรื่องความลับทางการค้า ประกอบกับคำปรารภแห่งการประกาศใช้พระราชบัญญัติความลับทางการค้าว่าเห็นเป็นการสมควรให้มีกฎหมายความลับทางการค้า จึงมีการตราพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕ ขึ้นมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๓. **ความหมายของความลับทางการค้า** ตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๓ กำหนดนิยาม “ความลับทางการค้า” หมายความว่า “ข้อมูลการค้าซึ่งยังไม่รู้จักกันโดยทั่วไปหรือยังเข้าถึงไม่ได้ในหมู่บุคคลซึ่งโดยปกติแล้วต้องเกี่ยวข้องกับข้อมูลดังกล่าว โดยเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ในเชิงพาณิชย์เนื่องจากการเป็นความลับ และเป็นข้อมูลที่ผู้ควบคุมความลับทางการค้าได้ใช้มาตรการที่เหมาะสมเพื่อรักษาไว้เป็นความลับ” และคำว่า “ข้อมูลการค้า” หมายความว่า “สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้ข้อความเรื่องราว ข้อเท็จจริง หรือสิ่งใด ไม่ว่าจะสื่อความหมายนั้นจะผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะจัดทำไว้ในรูปใด ๆ และให้หมายความรวมถึงสูตร รูปแบบ งานที่ได้รวบรวมหรือประกอบขึ้น โปรแกรม วิธีการ เทคนิค หรือกรรมวิธีด้วย

๔. **ลักษณะของความลับทางการค้า** ความลับทางการค้าถือเป็นทรัพย์สินทางปัญญา ที่มีสาระสำคัญอยู่ที่ข้อมูลหรือรายละเอียดที่มีค่าทางเศรษฐกิจแก่ผู้เป็นเจ้าของข้อมูล เมื่อเจ้าของข้อมูลได้ทำการคิดค้นสร้างสรรค์สิ่งใดขึ้นอันเป็นประโยชน์โดยเฉพาะในการผลิต หรือต่อกระบวนการที่จะพัฒนาต่อไปอันเป็นผล

* ที่มา : เรียบเรียงจาก ปภาศรี บัวสวรรค์. “การคุ้มครองความลับทางการค้าตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://www.archanpoo.net/index.php?option=com_content&view=article&id=๔๔:protection-of-trade&catid=๑:article&Itemid=๘.

ให้เกิดสิทธิในทางเศรษฐกิจตามมาบุคคลนั้นย่อมถือได้ว่าเป็นเจ้าของข้อมูล ถ้าเขาประสงค์จะเก็บไว้เป็นความลับแต่เพียงผู้เดียว ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในลักษณะนั้นก็จะกลายเป็นความลับทางการค้า

โดยทั่วไปการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาแต่เดิม เช่น การคุ้มครองลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และเครื่องหมายการค้าส่วนใหญ่ เป็นการคุ้มครองการแสดงออกหรือการเปิดเผยให้ปรากฏซึ่งรายละเอียดรูปแบบ กรรมวิธี รูปร่างลักษณะต่าง ๆ ของงานสร้างสรรค์หรือสิ่งประดิษฐ์หรือเครื่องหมายนั้น เช่น ลิขสิทธิ์ ลักษณะของงานที่จะได้รับความคุ้มครองต้องเป็นการแสดงออกทางความคิด (Expression of Idea) ในงานวรรณกรรม นาฏกรรม ศิลปกรรม ดนตรีกรรม โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียงและงานแพร่เสียงแพร่ภาพ สิทธิบัตรลักษณะของงานที่จะได้รับความคุ้มครองต้องนำไปเปิดเผยรายละเอียดของการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้รับจดทะเบียนพิจารณาลักษณะของงานว่ามีความใหม่ มีชั้นการประดิษฐ์สูงขึ้นหรือมีประโยชน์ในทางอุตสาหกรรมหรือไม่ และกรณีเครื่องหมายการค้าก็ต้องเปิดเผยรูปแบบของเครื่องหมายเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้รับทะเบียนพิจารณาเครื่องหมายที่จะจดทะเบียนนั้นเหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่นหรือเข้าลักษณะของเครื่องหมายที่ต้องห้ามมิให้นำมาจดทะเบียนหรือไม่ แต่ความลับทางการค้าเป็นการคุ้มครองข้อมูลที่ยังไม่เปิดเผย ในสิ่งที่ยังเป็นเพียงความคิด หรือความจำ จึงยังไม่มีปรากฏเป็นรูปร่าง ที่จะจัดให้ได้รับการคุ้มครองตามทรัพย์สินทางปัญญาแต่ละประเภทที่มีอยู่เดิมได้

๕. การคุ้มครองความลับทางการค้าตามกฎหมาย การคุ้มครองเป็นการคุ้มครองแก่สิทธิของเจ้าของความลับทางการค้าในการที่จะกระทำการอย่างใดแก่ข้อมูลทางการค้าที่จะกระทำการอย่างใดแก่ข้อมูลทางการค้าอันเป็นความลับทางการค้าของตน ตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ แยกพิจารณาเป็น ๒ กรณี

๕.๑ การกระทำอันเป็นการละเมิดความลับทางการค้าตามกฎหมายมาตรา ๕ กำหนดว่า เจ้าของความลับทางการค้ามีสิทธิที่จะ

- ๑.) เปิดเผย
- ๒.) เอาไป หรือ
- ๓.) ใช้ซึ่งความลับทางการค้า
- ๔.) อนุญาตให้ผู้อื่นเปิดเผย เอาไป หรือ ใช้ซึ่งความลับทางการค้า

โดยจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดเพื่อรักษาความลับทางการค้าดังกล่าวให้เป็นความลับต่อไปได้

ตามมาตรานี้จะเห็นได้ว่าเป็นสิทธิของเจ้าของความลับทางการค้า ซึ่งเป็นสิทธิแต่เพียงผู้เดียว และเป็นสิทธิเด็ดขาดเช่นเดียวกันกับเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาประเภทอื่น ในการที่จะกระทำต่อความลับทางการค้าตามนิยามมาตรา ๓ กำหนดว่า “เจ้าของความลับทางการค้า” หมายความว่า “ผู้ค้นพบ คิดค้น รวบรวมหรือสร้างสรรค์ ข้อมูลการค้าที่เป็นความลับทางการค้าโดยมิได้เป็นการละเมิดสิทธิในความลับทางการค้าของผู้อื่นหรือผู้มีสิทธิโดยชอบในผลการทดสอบหรือข้อมูลการค้าที่เป็นความลับทางการค้า และให้หมายความรวมถึงผู้รับโอนสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย” จากคำนิยาม เจ้าของความลับทางการค้านี้ต้อง

เป็นผู้ค้นพบ คิดค้น เช่นสูตรยาสีฟันสมุนไพร รวบรวมหรือสร้างสรรค์ คือเป็นผู้รวบรวมหรือทำให้เกิดขึ้นซึ่งสูตร รูปแบบ โปรแกรม วิธีการ เทคนิค หรือกรรมวิธี ที่ถือเป็นข้อมูลการค้าอันเป็นความลับทางการค้า ซึ่งเมื่อเขากระทำการใด ๆ ที่ได้ข้อมูลนั้น ๆ มาแล้ว เก็บรักษาไว้เป็นความลับทางกฎหมาย เขาก็เป็นเจ้าของความลับทางการค้าและมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวตามมาตรา ๕

เมื่อการใช้สิทธิของเจ้าของความลับทางการค้าเป็นสิทธิแต่เพียงผู้เดียว ถ้ามีบุคคลอื่นใดกระทำการต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิในความลับทางการค้า ได้แก่ การกระทำที่เป็นการเปิดเผย เอาไป หรือใช้ซึ่งความลับทางการค้าโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของความลับทางการค้านั้น อันมีลักษณะขัดต่อแนวทางปฏิบัติในเชิงพาณิชย์ที่สุจริต (ตามมาตรา ๖) และถ้าปรากฏหลักฐานโดยชัดแจ้งว่ามีบุคคลละเมิดหรือกำลังกระทำการอย่างใด อย่างหนึ่งอันเป็นการละเมิดสิทธิในความลับทางการค้า ผู้ควบคุมความลับทางการค้าที่ถูกละเมิดหรือกำลังจะถูกละเมิดสิทธิมีสิทธิกระทำการดังต่อไปนี้ (มาตรา ๘)

๑. ร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้นั้นระงับหรือละเว้นการละเมิดสิทธิในความลับทางการค้านั้นเป็นการชั่วคราว และ

๒. ฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้มีคำสั่งห้ามมิให้ผู้นั้นละเมิดสิทธิในความลับทางการค้า และฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนจากผู้ละเมิดสิทธิในความลับทางการค้าได้

แต่ก่อนจะใช้สิทธิตามมาตรา ๘ ข้างต้น คู่กรณีอาจตกลงกันเพื่อขอให้คณะกรรมการ (ตามมาตรา ๑๖) ทำการไกล่เกลี่ยหรือประนอมข้อพิพาทเกี่ยวกับความลับทางการค้าได้ ถ้ายังไม่สามารถตกลงกันได้ก็ไม่ตัดสิทธิที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะนำคดีขึ้นสู่การพิจารณาของอนุญาโตตุลาการหรือศาล (ตามมาตรา ๙)

ข้อสังเกต การกระทำของเจ้าของความลับทางการค้าในการเปิดเผย เอาไป หรือใช้ นั้น การเปิดเผย แสดงว่าเป็นการกระทำให้ปรากฏแก่บุคคลทั่วไปซึ่งข้อมูลทางการค้ามีผลให้บุคคลอื่นได้รับรู้ข้อมูลทางการค้าในลักษณะเปิดเผยแล้ว ข้อมูลทางการค้านั้นก็ไม่น่าจะเป็นความลับอีกต่อไป และถือว่าเป็นความลับทางการค้าที่สิ้นสภาพการเป็นความลับ ดังนั้นเมื่อเจ้าของความลับทางการค้าได้เปิดเผย เอาไปหรือใช้ข้อมูลทางการค้าในลักษณะเปิดเผยให้ปรากฏแก่บุคคลอื่นแล้ว ในภายหลังข้อมูลนั้นย่อมไม่เป็นความลับทางการค้าที่ได้รับความคุ้มครองอีก

ความลับทางการค้าสามารถโอนให้แก่กันได้ตามมาตรา ๕ ถ้าไม่ใช่เป็นการโอนโดยทางมรดก การโอนความลับทางการค้าต้องทำเป็นหนังสือ ลงลายมือชื่อผู้โอนและผู้รับโอน ถ้าไม่ได้กำหนดระยะเวลาไว้ในสัญญาโอนให้ถือว่าการโอนมีกำหนด ๑๐ ปี

๕.๒ การกระทำอันเป็นข้อยกเว้นการละเมิดความลับทางการค้า ตามกฎหมายความลับทางการค้า ก็มีบทบัญญัติ เช่นเดียวกับทรัพย์สินทางปัญญาประเภทอื่นที่ มีข้อยกเว้นการกระทำบางอย่างมิให้ถือเป็นการกระทำอันเป็นละเมิด ตามมาตรา ๗ ได้แก่

๑.) การเปิดเผยหรือใช้ซึ่งความลับทางการค้าโดยบุคคลที่ได้ความลับทางการค้านั้นมาโดยทางนิติกรรม โดยไม่รู้หรือ ไม่มีเหตุอันควรรู้ว่าความลับทางการค้านั้น คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งได้มาโดยการละเมิดสิทธิในความลับทางการค้าของบุคคลอื่น

๒.) การเปิดเผยหรือใช้ซึ่งความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐซึ่งดูแลรักษาความลับทางการค้านั้นในกรณีดังต่อไปนี้

(ก) ในกรณีจำเป็นเพื่อคุ้มครองสุขภาพอนามัยหรือความปลอดภัยของสาธารณชน หรือ

(ข) ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่นซึ่งมิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าและในกรณีดังกล่าว หน่วยงานของรัฐซึ่ง ดูแลรักษาความลับทางการค้านั้น หรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งได้ความลับทางการค้านั้นไป ได้ดำเนินการ ตามขั้นตอนเพื่อคุ้มครองความลับทางการค้าดังกล่าวจากการนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์ ที่ไม่เป็นธรรม

๓.) การค้นพบโดยอิสระ ซึ่งได้แก่ การค้นพบความลับทางการค้าของผู้อื่น โดยผู้ค้นพบได้ใช้วิธีการประดิษฐ์หรือ จัดทำขึ้นด้วยความรู้ความชำนาญของผู้ค้นพบนั่นเอง หรือ

๔.) การทำวิศวกรรมย้อนกลับ ซึ่งได้แก่ การค้นพบความลับทางการค้าของผู้อื่น โดยผู้ค้นพบได้ทำการประเมิน และศึกษาวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ที่เป็นที่รู้จักกันทั่วไป เพื่อค้นคว้า หาวิธีที่ผลิตภัณฑ์นั้นได้รับการประดิษฐ์ จัดทำ หรือพัฒนา แต่ทั้งนี้ บุคคลซึ่งทำการประเมิน และศึกษาวิเคราะห์ดังกล่าว จะต้องได้ผลิตภัณฑ์เช่นว่านั้นมาโดยวิธีที่สุจริต

การกระทำแก่ความลับทางการค้าในประเด็นที่กล่าวมาข้างต้นย่อมไม่เป็นการละเมิดความลับทางการค้าและไม่มีความผิด

๖. การพิจารณาคดีเกี่ยวกับความลับทางการค้า

๖.๑ การพิจารณาและออกคำสั่งของศาลคำขอในมาตรา ๘(๒) หากมีกรณีละเมิดสิทธิในความลับทางการค้าเกิดขึ้น เจ้าของความลับทางการค้าหรือผู้ควบคุมความลับทางการค้าอาจฟ้องร้องคดีต่อศาลตาม มาตรา ๘(๒) โดยฟ้องต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ โดยศาลอาจมีคำขอ และห้ามมิให้กระทำการละเมิดสิทธิต่อไปอีก (มาตรา ๑๑ วรรค ๒) หรือกำหนดให้ผู้ละเมิดสิทธิในความลับทางการค้านั้นเสียค่าตอบแทนในจำนวนที่เหมาะสมและให้ผู้นั้นใช้ความลับทางการค้าต่อไปได้ตามเวลาที่ศาลกำหนด (มาตรา ๑๑ วรรค ๑)

๖.๒ ข้อสันนิษฐานของกฎหมาย กรณีความลับทางการค้ามีลักษณะเป็นกรรมวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์ (Product) และผู้ควบคุมความลับทางการค้าฟ้องผู้ละเมิดสิทธิฯ ในคดีแพ่ง ถ้าผู้ควบคุมความลับทางการค้าสามารถพิสูจน์ได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ผู้ละเมิดผลิตมีความเหมือนกับผลิตภัณฑ์ที่ใช้กรรมวิธีการผลิตอันเป็นความลับทางการค้าของตน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ละเมิดได้ใช้ความลับทางการค้านั้นในการผลิตผลิตภัณฑ์ดังกล่าว เช่นนี้เป็นหน้าที่ของผู้ถูกร้องว่ากระทำละเมิดจะต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าไม่เป็นการกระทำตามข้อกล่าวหา (มาตรา ๑๒)

๖.๓ การกำหนดค่าสินไหมทดแทน การกำหนดค่าสินไหมทดแทนตามคำขอมาตรา ๘(๒) ศาลมีอำนาจกำหนดตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๑๓ คือ

๑.) นอกจากกำหนดค่าสินไหมทดแทนเฉพาะในความเสียหายที่เกิดขึ้น อย่างแท้จริง ศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้ละเมิดสิทธิ ในความลับทางการค้าคืนผลประโยชน์ที่ได้จาก หรือเนื่องจากการละเมิดโดยคิดรวมเข้าไปในค่าสินไหมทดแทนได้

๒.) ในกรณีที่ไม้อาจกำหนดค่าสินไหมทดแทนตาม ๑ ได้ ให้ศาลกำหนด ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ควบคุมความลับ ทางการค้าตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร

๓.) ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าการละเมิดสิทธิในความลับทางการค้า เป็นการกระทำโดยจงใจหรือมีเจตนาถั่นแถ้ง เป็นเหตุให้ความลับทางการค้าดังกล่าวสิ้นสภาพ การเป็นความลับทางการค้าให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ละเมิดจ่ายค่าสินไหมทดแทน เพื่อการลงโทษ เพิ่มขึ้นจากจำนวนที่ศาลกำหนดตาม ๑ หรือ ๒ ได้ แต่ต้องไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนตาม ๑ หรือ ๒

๗. คณะกรรมการความลับทางการค้า ตามมาตรา ๑๖ ประกอบมาตรา ๒๐ กำหนดให้มีคณะกรรมการความลับทางการค้าเพื่อให้มีอำนาจและหน้าที่ต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการในการคุ้มครองความลับทางการค้าและนโยบายเกี่ยวกับการถ่าย ทอดเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับความลับทางการค้า ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เพื่อพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรี

(๒) ให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงและระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) โกล่เกลี่ยหรือประนีประนอมข้อพิพาทเกี่ยวกับความลับทางการค้าตามที่ คู่กรณีร้องขอ

(๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

ตามกฎหมายคณะกรรมการความลับทางการค้ามีความสำคัญในการเป็นผู้ไกล่เกลี่ยและประนีประนอมข้อพิพาทให้แก่คู่กรณีได้

๗. พนักงานเจ้าหน้าที่ กฎหมายกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับคดีอาญา ตามมาตรา ๒๗ กำหนดให้มีอำนาจต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในอาคาร สถานที่ทำการ สถานที่ผลิต สถานที่เก็บสินค้า หรือยานพาหนะใดเพื่อตรวจค้นหรือตรวจสอบ เมื่อมี เหตุอันควรสงสัยว่ามีสิ่งของที่ได้มา หรือได้ผลิตขึ้นโดยการกระทำความผิด หรือได้ใช้ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ประกอบกับมีเหตุอันควรเชื่อว่า เนื่องจากการเน้นซ้ำกว่าจะเอาหมายค้นมาได้ เอกสาร หรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดจะถูกโยกย้ายหรือทำลายเสียก่อน ทั้งนี้ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึง พระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น

(๒) ยึดหรืออายัดเอกสาร หรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดได้ ไม่เกินสามเดือนเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดี ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติ

นอกจากนี้กฎหมายยังกำหนดให้บุคคลที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยตามมาตรา ๒๘ ถ้ามีการขัดขวาง หรือไม่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ ถือว่ามีความผิดตามมาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒

๘. สถิติการแจ้งข้อมูลความลับทางการค้า* จากสถิติการแจ้งข้อมูลความลับทางการค้า กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๘-๒๕๕๔ พบว่า มีเจ้าของความลับทางการค้ายื่นขอรับความคุ้มครองความลับทางการค้า รวมจำนวน ๓,๖๓๙ ราย แยกเป็น ด้านอุตสาหกรรม จำนวน ๓,๒๔๔ ราย คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๑๖ ด้านพาณิชย์กรรม จำนวน ๓๙๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๘๔ รายละเอียดแสดงได้ตามตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ แสดงสถิติการแจ้งข้อมูลความลับทางการค้า (Statistics of Trade Secret Notifications)

จำนวน : ราย / Unit : Number

ปี	รวมทั้งสิ้น / Grand Total	ด้านอุตสาหกรรม / Industrial			ด้านพาณิชย์กรรม / Commercial		
		รวม / Total	กรุงเทพ / Bangkok	ต่างจังหวัด / Provincial	รวม / Total	กรุงเทพ / Bangkok	ต่างจังหวัด / Provincial
๒๕๕๔	๒๔๗	๒๔๗	๔๕	๒๐๒	๐	๐	๐
๒๕๕๓	๒๕๔	๒๕๑	๔๗	๒๐๔	๓	๓	๐
๒๕๕๒	๑๑๐	๙๖	๕๑	๔๕	๑๔	๓	๑๑
๒๕๕๑	๒๓๖	๒๒๒	๑๑๐	๑๑๒	๑๔	๖	๘
๒๕๕๐	๔๘๓	๓๘๐	๖๖	๓๑๔	๑๐๓	๓๐	๗๓
๒๕๔๙	๕๐๘	๔๕๘	๙๑	๓๖๗	๕๐	๑๑	๓๙
๒๕๔๘	๑,๘๐๑	๑,๕๙๐	๒๘๗	๑,๓๐๓	๒๑๑	๑๐	๒๐๑
รวม / Total	๓,๖๓๙	๓,๒๔๔	๖๘๗	๒,๕๕๗	๓๙๕	๖๓	๓๓๒

ที่มา : กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์

กล่าวโดยสรุป การกระทำใดที่เป็นการกระทำต่อความลับทางการค้า เช่น ล่วงรู้ข้อมูลทางการค้า ไม่ว่าจะเป็นสูตร กรรมวิธี โปรแกรม ฯลฯ ใด ๆ แล้วนำมาเปิดเผยเอาไปหรือใช้ข้อมูลนั้นโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของความลับทางการค้าหรือผู้ควบคุมความลับทางการค้า ก็ถือว่าเป็นผู้ละเมิดสิทธิในความลับทางการค้า ซึ่งมีโทษทั้งในทางแพ่งและทางอาญาเพราะคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา ผู้เสียหายมีอำนาจดำเนินคดีได้ทั้งทางแพ่งและทางอาญา ถ้าเป็นการดำเนินคดีทางแพ่งผู้ละเมิดต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่ถ้าเป็นการดำเนินคดีอาญาก็มีทั้งโทษจำคุกหรือปรับ หรือทั้งจำคุกและปรับ การดำเนินคดีก็ใช้ระบบกล่าวหาซึ่งผู้ถูกกล่าวหาต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าไม่ได้กระทำความผิด ถ้าพิสูจน์ไม่ได้และความปรากฏชัดแจ้งต่อไปว่า เป็นการจงใจหรือเจตนาถลันแกล้งผู้เสียหายก็จะถูกลงโทษที่หนักขึ้น เป็นต้น

* รวบรวมข้อมูลจาก กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์

การคุ้มครองความลับทางการค้าในต่างประเทศ

การคุ้มครองความลับทางการค้าในต่างประเทศ^๑ ในต่างประเทศการคุ้มครองความลับทางการค้ามีทั้งประเทศที่ใช้กฎหมายในระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law) และในระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ (Common Law) แต่ในประเทศที่ใช้กฎหมายในระบบประมวลกฎหมายมีการให้ความคุ้มครองที่ไม่หลากหลายเท่ากับประเทศที่ใช้กฎหมายในระบบคอมมอนลอว์ เนื่องจากการให้ความคุ้มครองความลับทางการค้ามีต้นกำเนิดมาจากคำพิพากษาของศาลอังกฤษ ในคดีที่มีข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของเจ้าของข้อมูลอันมีที่มาจากหลักกฎหมายว่าด้วยการละเมิดความไว้วางใจ (The Law of Breach of Confidence) และการให้ความคุ้มครองในทางแพ่งที่ถือเป็นส่วนหนึ่งของการให้ข้อมูลอันเป็นความลับ (Confidentiality) การให้ความคุ้มครองความลับทางการค้าในประเศอังกฤษมีการพัฒนาที่ต่อเนื่องตามหลักอิคิวตี (Equity) โดยไม่มีการตราเป็นกฎหมาย

หลักเกณฑ์ที่ศาลอังกฤษได้วางเป็นบรรทัดฐานไว้อย่างหนึ่งในคดี *Coco v Clack* (๑๙๖๙) R.P.C. ๔๑ ว่า ผู้ร้องขอจะได้รับความคุ้มครองความลับทางการค้าต่อเมื่อแสดงให้ศาลเห็นว่าครบองค์ประกอบ ๓ ประการ ดังนี้

๑. ข้อมูลดังกล่าวจะต้องเป็นความลับ
๒. ต้องมีการบอกให้บุคคลอื่นทราบ โดยให้บุคคลนั้นมีหน้าที่ในการรักษาความลับนั้น
๓. ต้องมีการใช้ข้อมูลดังกล่าวโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือเปิดเผยความลับดังกล่าว อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูล (Cornish : ๑๙๘๙ , Phillip & Firth ๑๙๙๐)

คำว่า “ข้อมูล” ในองค์ประกอบแรกตามกฎหมาย คอมมอนลอว์ถือว่า ข้อความต่าง ๆ ที่ได้บอกกล่าวต่อกันไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัว เรื่องทางธุรกิจหรือทางราชการนอกจากคดี *Coco v Clack* (๑๙๖๙) ยังมีคดีที่ศาลอังกฤษตัดสินและวางแนวทางไว้ เช่น คดี *Saltman v Cambell* (๑๙๘๔) ๖๕ R.P.C. ๒๐๓ Lord Greene M.R. คดี *Dunford Wlliott v Johnson* (๑๙๗๘) F.S.R. ๑๔๓ Lord Denning M.R. คดี *Fraser v Thames TV* (๑๙๘๓) ๒ All E.R. ๑๐๑ คดี *Thomas Marshall v Guinte* (๑๙๗๘) ๓ W.L.R. ๑๑๖ Megarry V.C. คดี *Terrapin v Builders Supply* (๑๙๖๗) R.P.C. ๓๗๕ คดี *Malone v MPC* (No.๒) (๑๙๗๙) C.H. ๓๔๔ ในคดี *Seager v Copydex* (No.๑) (๑๙๖๗) ๒ All E.R. ๔๑๕ กำหนดให้ผู้รับข้อมูลต้องมีหน้าที่รักษาความลับ ในคดี *Herbert Morris Ltd. V Saxelvy* (๑๙๑๖) ๑ A.C. ๖๖๘ และคดี *Faccrerenda Chicken v Fowler* (๑๙๘๖) ๒ All E.R. ๔๗๗ กำหนดห้ามลูกจ้างในการใช้ความรู้ทั่วไปหรือประสบการณ์ที่ได้มาจากการทำงานเพื่อทำงานอื่นในภายหน้า เป็นต้น

^๑ ปภาศรี บัวสวรรค์. “การคุ้มครองความลับทางการค้าตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕”

ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีการคุ้มครองความลับทางการค้าอยู่ใน The first Restatement of Torts, Section ๗๕๗ comment b. ซึ่งกำหนดคุณสมบัติของข้อมูลที่จะใช้อย่างต่อเนื่องในทางธุรกิจ (Barrett : ๑๙๙๑)

สหภาพยุโรป^๒ ในสหภาพยุโรป คณะกรรมาธิการยุโรปด้านตลาดภายใน (DG Internal Market) ได้เผยแพร่ผลการศึกษามาตรการทางกฎหมายของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป (EU) สำหรับการคุ้มครองความลับทางการค้า (Trade Secret) ว่า EU ยังไม่มีกฎหมายกลางในการคุ้มครองความลับทางการค้า ทำให้สมาชิกแต่ละประเทศมีรูปแบบกฎหมาย ระดับการคุ้มครอง และกระบวนการดำเนินคดีและเยียวยาที่แตกต่างกันออกไปอย่างไรก็ดี แม้ว่าจะยังไม่ได้มีการกำหนดคำนิยามของคำว่า “ความลับทางการค้า” เอาไว้ แต่โดยทั่วไปแล้ว “ความลับทางการค้า” หมายถึง ข้อมูลต่างๆ ที่มีค่าในเชิงธุรกิจ เช่น รายชื่อลูกค้า หรือผู้จัดส่งสินค้า ต้นแบบหรือแบบทางเทคนิคของผลิตภัณฑ์ แผนที่หรือภาพร่างเชิงเทคนิค ข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์ทางการค้า วิธีทางธุรกิจ ข้อมูลราคาสินค้าหรือต้นทุน ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยและพัฒนา โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในรูป source code เทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ต่างๆ สูตรการปรุง หรือส่วนผสมต่างๆ เป็นต้น

สมาชิก EU ส่วนใหญ่ยังไม่เห็นว่าเห็น “ความลับทางการค้า” เป็นทรัพย์สินทางปัญญา อีกทั้งกฎหมายของสมาชิกส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความคุ้มครองความลับทางการค้าในฐานะที่เป็นทรัพย์สินทางปัญญา เช่นกัน แต่ให้ความคุ้มครองภายใต้กฎหมายอื่นๆ ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม กฎหมายว่าด้วยการรักษาความลับ กฎหมายแรงงาน กฎหมายลักษณะละเมิด กฎหมายลักษณะสัญญา และกฎหมายอาญา มีเพียงประเทศสวีเดนเท่านั้น ที่มี พรบ.คุ้มครองความลับทางการค้าโดยเฉพาะ ในขณะที่บางประเทศมีการคุ้มครองเพียงส่วน บางประเทศปล่อยให้เป็นที่ของศาลพิจารณาเป็นรายกรณีตามเกณฑ์ที่จะได้รับความคุ้มครอง เช่น ความแพร่หลายของข้อมูลนั้นต่อสาธารณะ ความแพร่หลายของข้อมูลในหมู่พนักงานบริษัท มาตรการที่ใช้คุ้มครองข้อมูลนั้นมีให้ผู้อื่นล่วงรู้ คุณค่าของข้อมูลนั้นต่อเจ้าของข้อมูล และคู่แข่ง ความพยายามและจำนวนเงินที่ได้ลงทุนไปเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเหล่านั้น และความยากง่ายในการลอกเลียนข้อมูลเหล่านั้น

^๒ สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ ณ กรุงบรัสเซลส์
เข้าถึงได้จาก <http://www2.moc.go.th/main.php?filename=status>

ปัญหาการดูแลรักษาความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕*

๑. บทนำ

การคุ้มครองความลับทางการค้า กรณีการดูแลรักษาความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นการคุ้มครองในส่วนที่อนุวัติการกฎหมายตามความตกลงทริปส์ (TRIPs Agreement) ข้อ ๓๙ วรรค ๓ ซึ่งกำหนดว่าหากภาคใดกำหนดเงื่อนไขว่าเจ้าของความลับดังกล่าวต้องนำผลของการทดสอบหรือข้อมูลที่เป็นความลับไปแจ้งให้ทางราชการทราบก่อนที่จะดำเนินการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ยา หรือเคมีภัณฑ์ทางการเกษตรซึ่งใช้สารเคมีตัวใหม่แล้ว ภาคนั้นสามารถกำหนดเงื่อนไขดังกล่าวได้แต่จะต้องรักษาความลับนั้นไว้ เว้นแต่เป็นกรณีที่จำเป็นเพื่อคุ้มครองสาธารณสุขหรือจะต้องมีมาตรการที่ความลับนั้นจะไม่ถูกนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์ที่ไม่เป็นธรรม ทั้งนี้ ความลับเช่นนี้จะต้องได้มาโดยความพยายามเป็นอย่างมาก หมายความว่าในเรื่องของผลิตภัณฑ์ยาหรือเคมีภัณฑ์ทางการเกษตรภาคีอาจกำหนดเงื่อนไขให้ต้องนำผลการทดสอบซึ่งอาจเป็นข้อสนเทศหรือข้อมูลซึ่งอาจเป็นความลับมาแจ้งให้ทางราชการทราบก่อนที่จะมีการจำหน่ายในท้องตลาด โดยข้อเท็จจริงข้อสนเทศหรือข้อมูลดังกล่าวอาจเป็นจำพวกสูตรยา หรือส่วนผสม รวมทั้งการใช้เครื่องมือต่างๆ ซึ่งบางส่วนของอาจได้รับความคุ้มครองในแง่สิทธิบัตรอยู่แล้วแต่หากข้อสนเทศนั้นเป็นความลับทางการค้า การที่จะได้รับความคุ้มครองจะยาวนานกว่า คือ ไม่มีกำหนดระยะเวลาทราบเท่าที่ข้อสนเทศนั้นยังเป็นความลับอยู่ ปัญหาคือ สารเคมีตัวใหม่หมายถึงสารเคมีที่ค้นพบในประเทศอื่นมานานแล้ว แต่เพิ่งมีการนำเข้ามาใช้ในประเทศภาคีนั้นหรือว่าจะต้องเป็นสารเคมีที่ยังไม่เคยพบที่ใดมาก่อน

ถ้าหากพิจารณาตัวบทความตกลงทริปส์ จะเห็นว่า เรื่องสิทธิบัตรแยกไปอยู่ในส่วนที่ ๕ และเรื่องการคุ้มครองข้อสนเทศที่ไม่เปิดเผยหรือความลับทางการค้าแยกไปอยู่ต่างหากในส่วนที่ ๗ ดังนั้น ความลับทางการค้าจึงไม่จำเป็นต้องมีความหมายใหม่หรือ novelty ดังเช่นเรื่องสิทธิบัตรแต่ก็คงมีความลับบางอย่างที่อาจถูกค้นพบก็เป็นได้นั้นก็คือ การตีความข้อบทในวรรค ๓ ของข้อ ๓๙ นี้ น่าจะตีความว่า เป็นเรื่องการนำสารเคมีตัวใหม่ที่ภาคีนั้นยังไม่เคยทราบหรือรู้จักมาก่อนภาคีนั้นก็สามารที่จะขอผลการทดลองในการใช้สารเคมีมาศึกษาดูผลข้างเคียงหรืออื่นใดก็ได้เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศของตน อย่างไรก็ตาม ในส่วนของข้อยกเว้นของการให้ความคุ้มครองความลับทางการค้า โดยทั่วไปแล้วก็ได้แก่การค้นพบโดยวิธีวิศวกรรมย้อนกลับ (reverse engineering) ซึ่งหมายถึงการแยกส่วนประกอบหรือส่วนผสมของสินค้าด้วยกรรมวิธีย้อนรอย (work back) เพื่อค้นหาข้อมูลที่เป็นความลับทางการค้าซึ่งหากวิศวกรรมย้อนกลับเป็นข้อห้ามตามสัญญาจ้างทำของหรือจ้างแรงงานหรืออะไรก็ตามการค้นพบความลับก็จะไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ถ้าหากการทำให้วิศวกรรมย้อนกลับเกิดจากการซื้อสินค้าจากท้องตลาดมาทำการแยกส่วนประกอบแล้วก็ค้นพบความลับทางการค้าขึ้นมา ดังนี้ ย่อมสามารถกระทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

สำหรับประเทศไทยนั้น ได้มีการอนุวัติการกฎหมายตามความตกลงทริปส์ ข้อ ๓๙ วรรค ๓ ไว้ในพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ เรื่องการดูแลรักษาความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา ๑๕ และมีข้อยกเว้นให้หน่วยงานของรัฐสามารถเปิดเผย หรือใช้ความลับทางการค้านั้นได้ในกรณีที่จำเป็นเพื่อสุขภาพอนามัยหรือความปลอดภัยของสาธารณสุข หรือในกรณีที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณสุขอื่น ซึ่งมีได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า ตามมาตรา ๗ (๒)

* ที่มา : อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์และญาตรี สมล้ำ. "การคุ้มครองความลับทางการค้า กรณีการดูแลรักษา

ความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา ๑๕ ภายใต้ พ.ร.บ. ความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕

The Government protection of Trade Secret, According to Trade Secret Act B.E. ๒๕๔๕ Section ๑๕."

[ออนไลน์.] เข้าถึงได้จาก http://www.bu.ac.th/knowledgecenter/epaper/special_may๒๐๑๐/.

๒. ปัญหาการดูแลรักษาความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕

เมื่อพิจารณาถึงมาตรการการคุ้มครองความลับทางการค้า กรณีการดูแลรักษาความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐในประเทศไทย ทำให้สามารถวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายบางประการในการดำเนินการ ได้ดังนี้

๒.๑ พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ บัญญัติกำหนดให้เจ้าของความลับทางการค้าของยาหรือเคมีภัณฑ์ทางการเกษตรที่ใช้สารเคมีชนิดใหม่เท่านั้นที่สามารถขอจดทะเบียนข้อมูลความลับทางการค้าต่อหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ดูแลรักษาความลับทางการค้าของยาและเคมีภัณฑ์ทางการเกษตรดังกล่าว แต่ถ้าหากเป็นความลับทางการค้าอื่นๆ ที่ไม่ใช่ยาหรือเคมีภัณฑ์ทางการเกษตรที่ใช้สารเคมีชนิดใหม่แล้ว กฎหมายมิได้กำหนดให้เจ้าของความลับทางการค้าต้องดำเนินการใดๆ เนื่องจากได้รับความคุ้มครองโดยผลของกฎหมายนั้นแล้ว โดยมีผลคุ้มครองทราบเท่าที่ความลับทางการค้านั้นยังคงเป็นความลับอยู่ เมื่อเป็นเช่นนี้ก็อาจเกิดความยุ่งยากในการพิสูจน์สิทธิแก่ผู้เป็นเจ้าของสิทธิ เนื่องจากในการดำเนินการพิสูจน์สิทธิจะต้องผ่านกระบวนการพิสูจน์ให้ได้ว่า ความลับทางการค้านั้นเป็นผลงานของตน ซึ่งหากจะให้กระบวนการพิสูจน์สิทธิดังกล่าวนี้ดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เป็นเจ้าของสิทธิจะต้องมีหลักฐานในการอ้างความเป็นเจ้าของสิทธิ พร้อมทั้งมีมาตรการในการป้องกันสิทธิของตน เช่น การทำสัญญา กับลูกจ้าง หรือพนักงาน เป็นต้น ทั้งนี้หากพิจารณาบทบัญญัติสันนิษฐานความเป็นเจ้าของสิทธิตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.๒๕๓๗ มาตรา ๖๒ ที่ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่างานที่มีการฟ้องร้องในคดีนั้นเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงไม่ว่าจะเป็นคดีแพ่งหรือคดีอาญาก็ตาม แต่ตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ มิได้มีบทบัญญัติสันนิษฐานความเป็นเจ้าของสิทธิดังเช่นใน มาตรา ๖๒ ของพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ มีเพียงบทบัญญัติมาตรา ๑๒ เท่านั้น ที่ได้กำหนดไว้ในกรณีที่ความลับทางการค้านั้นมีลักษณะเป็นกรรมวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์และเป็นการฟ้องผู้ละเมิดสิทธิในความลับทางการค้าเป็นคดีแพ่ง ถ้าผู้ควบคุมความลับทางการค้าพิสูจน์ได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ผู้ละเมิดผลิตที่มีความเหมือนกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยใช้กรรมวิธีการผลิตที่เป็นความลับทางการค้าของตนให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ละเมิดได้ใช้ความลับทางการค้านั้นในการผลิตผลิตภัณฑ์ดังกล่าว

๒.๒ พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ มีบทบัญญัติที่สอดคล้องกับความตกลงทริปส์ โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐซึ่งดูแลรักษาความลับทางการค้านั้นอาจเปิดเผยหรือใช้ความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐซึ่งดูแลรักษาความลับนั้นในกรณีจำเป็นเพื่อคุ้มครองสุขภาพอนามัยหรือความปลอดภัยของสาธารณชน หรือเปิดเผยหรือใช้ความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐซึ่งดูแลรักษาความลับนั้นในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่นซึ่งมิใช่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้านั้นอย่างใดก็ตามความลับทางการค้าที่จำเป็นต้องแจ้งต่อหน่วยงานของรัฐมีเพียงยาและเคมีภัณฑ์ทางการเกษตรเท่านั้น การที่ความตกลงทริปส์ได้บัญญัติไว้เฉพาะยาและเคมีภัณฑ์ทางการเกษตรที่ใช้สารเคมีชนิดใหม่เท่านั้นที่จำเป็นต้องแจ้งต่อหน่วยงานของรัฐ เนื่องจากยาและเคมีภัณฑ์ทางการเกษตรดังกล่าวเป็นผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุขโดยทั่วไปที่มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของสาธารณสุข ความตกลงทริปส์จึงบัญญัติเช่นนั้นเพื่อเป็นการคุ้มครองสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของสาธารณสุข ดังนั้นหากรัฐมีความจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลความลับทางการค้าเพื่อประโยชน์สาธารณะก็สามารถทำได้ตามที่กฎหมายกำหนด แต่หากเป็นความลับทางการค้าชนิดอื่นที่อาจมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะเช่นกัน รัฐจึงไม่มีโอกาสทราบได้เลยว่ามีความลับทางการค้าใดบ้างที่อาจเป็นประโยชน์ต่อสาธารณสุขในยามจำเป็นซึ่งอาจทำให้ภาครัฐและประชาชนต้องสูญเสียประโยชน์ไป และแม้ว่าขณะนี้กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้มีการออกระเบียบ เพื่อให้เจ้าของความลับทางการค้าแจ้งข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับความลับทาง

การค้าแก่กรมทรัพย์สินทางปัญญาโดยความสมัครใจของเจ้าของสิทธิในความลับทางการค้าก็ตาม แต่ข้อมูลนี้จะเปิดเผยข้อมูลคร่าวๆ เพียงทำให้รู้ว่าความลับทางการค้าที่ยื่นเข้ามาเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมอะไร จะไม่มีการบันทึกหรือเปิดเผยข้อมูลส่วนที่เป็นสาระสำคัญของความลับทางการค้านั้น

๒.๓ เจ้าของสิทธิในความลับทางการค้าผู้ซึ่งต้องทุ่มลงทุนเป็นเม็ดเงินจำนวนมากในการคิดค้นเพื่อให้ได้มาซึ่งความลับทางการค้าที่มีประโยชน์ต่อธุรกิจของตน และเป็นผู้ได้ประโยชน์จากความลับทางการค้าที่ความลับทางการค้านั้นยังคงเป็นความลับอยู่ เมื่อกฎหมายกำหนดข้อยกเว้นการละเมิดความลับทางการค้าให้การเปิดเผยหรือใช้ซึ่งความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐอาจกระทำได้ในกรณีที่เป็นการคุ้มครองสุขภาพ อนามัยหรือความปลอดภัยของสาธารณชน หรือในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น ซึ่งมีได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้านั้น ทั้งนี้บทบัญญัติดังกล่าวเป็นเพียงข้อยกเว้นเพื่อสาธารณชนและเพื่อประโยชน์สาธารณะจึงมิได้กำหนดค่าตอบแทนการสูญเสียประโยชน์จากการที่ต้องเปิดเผยหรือใช้ความลับที่เหมาะสมไว้ให้แก่เจ้าของความลับทางการค้า ก็ย่อมเป็นกรณีที่ผู้เป็นเจ้าของสิทธิในความลับทางการค้าต้องสูญเสียประโยชน์จากการที่ความลับทางการค้าของตนถูกเปิดเผยหรือใช้ดังกล่าว กรณีเช่นนี้พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ มิได้มีบทบัญญัติกำหนดให้ผู้เป็นเจ้าของสิทธิในความลับทางการค้าที่ต้องถูกเปิดเผยหรือใช้ความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมต่อการสูญเสียประโยชน์จากการที่ต้องเปิดเผยหรือใช้ความลับดังกล่าวนี้

๒.๔ พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ มิได้กำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรการการเปิดเผยหรือใช้ความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐที่ชัดเจน ด้วยกฎหมายฉบับนี้มีเจตนารมณ์ที่มุ่งคุ้มครองผู้เป็นเจ้าของความลับทางการค้าเพื่อให้ได้รับประโยชน์และความเป็นธรรมให้มากที่สุด ดังนั้น การมีมาตรการที่เหมาะสมและชัดเจนในการดำเนินการเปิดเผยหรือใช้ความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐเพื่อรักษาและปกป้องไว้ซึ่งความลับทางการค้า เช่น มีการจำกัดหน่วยงานหรือบุคคลที่ควรจะรู้ข้อมูลความลับทางการค้านั้น หรือมีการกำหนดเงื่อนไขในการเปิดเผยความลับให้ชัดเจน เนื่องจากความลับทางการค้านั้นจะยังคงสถานะเป็นความลับทางการค้าอยู่หากไม่ได้ทำให้คุณสมบัติในการทำให้การเป็นความลับนั้นเสียไปแม้ว่าจะเป็นการเปิดเผยโดยรัฐแล้วก็ตาม ทั้งนี้เพื่อที่ผู้เป็นเจ้าของความลับทางการค้าจะยังคงใช้ประโยชน์ในความลับทางการค้าของตนต่อไป

๒.๕ พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๓๔ กำหนดในกรณีที่ผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่ในการดูแลรักษาความลับทางการค้าดังที่กล่าวข้างต้น เปิดเผยหรือใช้ความลับทางการค้านั้นเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ มีความผิดและอาจต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งล้านบาทถึงสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ การที่กฎหมายได้บัญญัติไว้เช่นนั้นก็เพื่อเป็นการป้องปรามผู้มีหน้าที่ในการดูแลรักษาความลับทางการค้าและให้ผู้มีหน้าที่ในการดูแลรักษาความลับทางการค้าได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการรักษาความลับทางการค้านั้น เนื่องจากผู้มีตำแหน่งหน้าที่ดังกล่าวโดยหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติเป็นผู้ที่ได้ล่วงรู้ความลับทางการค้าของเจ้าของความลับทางการค้าที่ขอจดทะเบียนต่อหน่วยงานของรัฐให้ดูแลรักษาความลับทางการค้านั้น จึงเป็นผู้ที่มีโอกาสกระทำละเมิดความลับทางการค้าตามมาตรา ๓๔ นี้ได้ นอกจากนี้ความผิดฐานนี้ไม่ใช่ความผิดอันยอมความได้และเป็นความผิดที่ร้ายแรงมีโทษขั้นต่ำจำคุกถึงห้าปี หากศาลพิจารณาลงโทษจำคุกก็ไม่อาจรอกการลงโทษได้ ซึ่งเห็นว่าเป็นฐานความผิดที่มีบทกำหนดโทษที่สูงเกินไป

อีกทั้งเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับบทกำหนดโทษของเจ้าพนักงาน ตามมาตรา ๘๑ ของพระราชบัญญัติสิทธิบัตรพ.ศ. ๒๕๒๒ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๒) ที่กำหนดห้ามเจ้าพนักงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการขอรับสิทธิบัตรเปิดเผยรายละเอียดการประดิษฐ์การออกแบบผลิตภัณฑ์ หรือยอมให้บุคคลใด

ตรวจหรือคัดสำเนารายละเอียดการประดิษฐ์การออกแบบผลิตภัณฑ์ไม่ว่าโดยวิธีการใดๆ ก่อนมีการประกาศโฆษณา ในกรณีที่เจ้าพนักงานฝ่าฝืนข้อห้ามดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จะเห็นได้ว่าบทกำหนดโทษของเจ้าพนักงานตามมาตรา ๘๑ นี้ ต่ำกว่าบทลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ดูแลรักษาความลับทางการค้าตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ ทั้งๆ ที่ต่างก็เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลอันมีค่าทางทรัพย์สินทางปัญญาที่มีค่าสูงเช่นเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม การบัญญัติโทษที่สูงมากในมาตรา ๓๔ ดังกล่าวได้สร้างความกังวลใจเป็นอย่างสูงต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีตำแหน่งหน้าที่ในการดูแลรักษาความลับทางการค้าเนื่องจากเจ้าหน้าที่ทำงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความตั้งใจ มิได้เข้ามาทำหน้าที่เพื่อมุ่งที่จะเปิดเผยความลับทางการค้าดังกล่าว ทำให้ไม่ประสงค์ที่จะได้รับมอบหมายให้เป็นผู้มีหน้าที่ดังกล่าว เนื่องจากเป็นการเสี่ยงต่อการที่ต้องมีการระงับการพิสูจน์ว่าตนมิได้เป็นผู้กระทำละเมิดความลับทางการค้า หากมีการละเมิดความลับทางการค้าขึ้นโดยที่ไม่ได้เกิดจากการกระทำละเมิดโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีตำแหน่งหน้าที่ในการดูแลรักษาความลับทางการค้า แต่อาจเป็นการละเมิดความลับทางการค้าโดยบุคคลอื่นทั้งในและต่างประเทศ นอกจากนี้หากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีตำแหน่งหน้าที่ในการดูแลรักษาความลับทางการค้าเป็นผู้กระทำผิดฐานนี้จะต้องรับโทษตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ แล้ว จะต้องถูกดำเนินการทางวินัยโดยหน่วยงานของรัฐอีกด้วย ซึ่งเป็นวิธีการลงโทษที่มีควบคู่กับการดำเนินการทางกฎหมายอยู่แล้ว จึงน่าจะเพียงพอในการป้องปรามและทำให้ผู้ที่คิดจะกระทำละเมิดความลับทางการค้าได้ตระหนักที่จะไม่ทำการละเมิดความลับทางการค้าโดยไม่จำเป็นต้องมีบทบัญญัติกำหนดโทษที่สูงเกินไปตามมาตรา ๓๔ ดังกล่าว

๒.๖ ระเบียบในการดูแลรักษาความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐ ที่ออกโดยรัฐมนตรีตามความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ ทั้งระเบียบที่ออกโดยรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขในการดูแลรักษาความลับทางการค้าของยาที่ใช้สารเคมีชนิดใหม่ และระเบียบที่ออกโดยรัฐมนตรีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการดูแลรักษาความลับทางการค้าของเคมีภัณฑ์ทางการเกษตรที่ใช้สารเคมีชนิดใหม่ มิได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดูแลรักษาความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐขณะที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนำเอาเอกสารที่มีความลับทางการค้ามาพิจารณาตามขั้นตอนการพิจารณาการขอขึ้นทะเบียน เช่น กำหนดให้เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่พิจารณาเอกสารดังกล่าวต้องพิจารณาเอกสารนั้นในห้องที่จัดไว้เป็นการเฉพาะและห้ามบุคคลอื่นที่ไม่มีหน้าที่ในการดูแลรักษาความลับทางการค้านั้นอยู่ในห้องดังกล่าวขณะที่มีการพิจารณาเอกสาร รวมทั้งต้องไม่มีอุปกรณ์สื่อสารหรืออุปกรณ์สำนักงานที่สามารถทำสำเนาหรือทำด้วยประการใดๆ ที่เป็นการคัดลอกหรือเอาไปซึ่งข้อมูลที่เป็นความลับนั้นได้ในขณะที่มีการพิจารณาเอกสาร หรืออาจให้เจ้าของความลับทางการค้าหรือตัวแทนที่เจ้าของความลับทางการค้ามอบหมายเป็นบุคคลที่เข้ามาควบคุมสังเกตการณ์ในขณะที่มีการดำเนินการดังกล่าว

๒.๗ ระเบียบในการดูแลรักษาความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐ ที่ออกโดยรัฐมนตรีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ มิได้บัญญัติให้ผู้จดทะเบียนต้องรับรองว่าข้อมูลความลับทางการค้าของเคมีภัณฑ์ทางการเกษตรที่ใช้สารเคมีชนิดใหม่ต้องไม่เป็นข้อมูลบางส่วนหรือข้อมูลทั้งหมด ในเอกสารคำขอรับสิทธิบัตรที่มีการประกาศเผยแพร่แล้วหรือในเอกสารสิทธิบัตรของประเทศไทย หรือประเทศอื่นๆ ซึ่งการมิได้กำหนดเช่นนั้น อาจเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการในการพิจารณาคำขอจดทะเบียนให้ผู้ดูแลรักษาความลับทางการค้าต่อหน่วยงานของรัฐ เพราะถ้าข้อมูลนั้นเป็นข้อมูลบางส่วนหรือข้อมูลทั้งหมด ในเอกสารคำขอรับสิทธิบัตรที่มีการประกาศเผยแพร่แล้วหรือในเอกสารสิทธิบัตรของประเทศไทย หรือประเทศอื่นๆ ข้อมูลนั้นเป็นข้อมูลที่ถูกเปิดเผยต่อสาธารณชนแล้ว อันทำให้ไม่เป็นข้อมูลที่เป็นความลับทางการค้าอีกต่อไป จึงไม่สามารถนำมาขอจดทะเบียนข้อมูลความลับ

ทางการค้าได้ ทั้งนี้ หากเป็นกรณีที่ข้อมูลความลับทางการค้าที่ผู้ขอจดทะเบียนนำมาขอจดทะเบียนนั้นบางข้อมูลอาจเป็นข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในเอกสารของสิทธิบัตรเคมีภัณฑ์ทางการเกษตรที่นำมาขอขึ้นทะเบียนวัตถุดิบอันตราย กับกรมวิชาการเกษตร และกรมวิชาการเกษตรจะต้องดำเนินการตรวจสอบว่าข้อมูลใดเป็นข้อมูลที่ปรากฏในเอกสารของสิทธิบัตรเคมีภัณฑ์ทางการเกษตรบ้าง เช่นนี้จะเป็นการสูญเสียเวลา งบประมาณ และบุคลากรในการตรวจสอบ เนื่องจากสิทธิบัตรเหล่านั้นมีเป็นจำนวนมากทั้งในประเทศและต่างประเทศ การที่กำหนดให้ผู้ขอจดทะเบียนต้องรับรองเช่นนั้นจึงเป็นการประหยัดงบประมาณ เวลาและบุคลากร ทั้งนี้เพราะผู้ขอจดทะเบียนย่อมรู้ว่าข้อมูลที่นำมาขอจดทะเบียนนั้นเป็นข้อมูลที่ถูกเปิดเผยแล้วหรือไม่

๓. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากประเด็นปัญหาที่สรุปได้จากการศึกษาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายของไทยในการดูแลรักษาความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐดังกล่าว จึงเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้การคุ้มครองความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐมีความเหมาะสม ชัดเจนเป็นธรรม และเป็นประโยชน์เพียงพอทั้งต่อผู้เป็นเจ้าของความลับทางการค้า เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาความลับทางการค้า และประเทศชาติ ดังนี้

๓.๑ ควรบัญญัติกฎหมายให้ผู้เป็นเจ้าของความลับทางการค้าประเภทอื่นนอกเหนือจากความลับทางการค้าของยาและเคมีภัณฑ์ทางการเกษตรที่ใช้สารเคมีชนิดใหม่สามารถขอจดทะเบียนให้หน่วยงานของรัฐดูแลรักษาความลับทางการค้าได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดความยุ่งยากในการพิสูจน์สิทธิของผู้เป็นเจ้าของความลับทางการค้า เนื่องจากเจ้าของความลับทางการค้าสามารถที่จะอ้างการจดทะเบียนข้อมูลความลับทางการค้าที่หน่วยงานของรัฐดูแลรักษาในการพิสูจน์สิทธิของตนหากเกิดกรณีพิพาทได้ นอกจากนี้การบัญญัติกฎหมายดังกล่าวยังเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐที่จะสามารถทราบข้อมูลความลับทางการค้าที่จำเป็นมากขึ้น กล่าวคือ เป็นประโยชน์ต่อรัฐที่มีโอกาสทราบว่ามีความลับทางการค้าใดบ้างที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน สามารถนำมาใช้ในกรณีจำเป็นเพื่อคุ้มครองสุขภาพอนามัยหรือความปลอดภัยของสาธารณชน หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่นซึ่งมิใช่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้านั้น ซึ่งส่งผลประโยชน์ต่อเนื่องสู่สาธารณชนอีกด้วย เพราะหากรัฐรู้ข้อมูลความลับที่มีประโยชน์มากขึ้นก็มีข้อมูลที่จะสามารถใช้เพื่อคุ้มครองสุขภาพอนามัยหรือความปลอดภัยของสาธารณชน หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่นซึ่งมิใช่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้านั้นเช่นกัน อย่างเช่น สารเคมีที่เกี่ยวข้องกับพลังงานปรมาณูที่ใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้า ไม่ว่าจะเป็นสารเคมีที่ได้ในระหว่างการผลิต (กากกัมมันตรังสี, กากเชื้อเพลิงใช้แล้ว) หรือสารเคมีที่เป็นสารตั้งต้นก็ตามถ้าหากมีการคิดค้น ทดสอบให้ได้มาซึ่งสารเคมีใหม่ดังกล่าวโดยใช้ความพยายามอย่างมาก รัฐก็ควรกำหนดให้ต้องนำสารเคมีนั้นมาขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานของรัฐเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ดูแลรักษาความลับทางการค้าของสารเคมีดังกล่าวได้ทราบข้อมูลที่จะใช้เพื่อคุ้มครองสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของสาธารณชนด้วย เนื่องจากสารเคมีที่เกี่ยวข้องกับพลังงานปรมาณูนั้นมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของสาธารณชนเช่นเดียวกับยาและเคมีภัณฑ์ทางการเกษตรตามที่บัญญัติไว้ในความตกลงทริปส์

๓.๒ ควรบัญญัติกฎหมายให้คำตอบแทนที่เหมาะสมแก่ผู้เป็นเจ้าของสิทธิในความลับทางการค้าที่ต้องถูกเปิดเผยหรือใช้ความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐ เพื่อชดเชยการสูญเสียประโยชน์จากการต้องเปิดเผยหรือใช้ความลับดังกล่าว อีกทั้งเจ้าของความลับทางการค้าได้เสียสละความลับทางการค้านั้นไปก็เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งถือว่าเป็นผู้สร้างประโยชน์ต่อสาธารณชน ดังนั้นจึงสมควรที่จะได้รับคำตอบแทนที่เหมาะสมเพื่อการนั้นด้วย

๓.๓ ควรบัญญัติบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำของผู้มีตำแหน่งหน้าที่ในการดูรักษาความลับทางการค้าในการเปิดเผยหรือใช้ความลับทางการค้านั้นเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบให้มีอัตราโทษที่ต่ำลง กล่าวคือ จากอัตราโทษเดิมจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งล้านบาทถึงสองล้านบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ โดยบัญญัติอัตราโทษใหม่เป็นจำคุกตั้งแต่สองปีถึงห้าปีหรือปรับตั้งแต่ห้าแสนถึงหนึ่งล้านบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งเป็นอัตราโทษที่ไม่สูงเกินไปจนทำให้เจ้าหน้าที่ผู้มีตำแหน่งหน้าที่ในการดูรักษาความลับทางการค้ากังวลใจในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะเกรงว่าหากเกิดกรณีต้องพิสูจน์ว่าตนมิได้เป็นผู้กระทำละเมิดความลับทางการค้า ในการละเมิดความลับทางการค้าที่ไม่ได้เกิดจากการกระทำละเมิดจากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีตำแหน่งหน้าที่ในการดูรักษาความลับทางการค้า แต่เป็นการละเมิดความลับทางการค้าโดยบุคคลอื่นทั้งในและต่างประเทศ ทั้งนี้ ก็ไม่เป็นอัตราโทษที่ต่ำเกินไปจนไม่เป็นที่เกรงกลัวต่อผู้ที่คิดจะกระทำความผิดดังกล่าว

๓.๔ ควรกำหนดหลักเกณฑ์ในระเบียบการดูแลรักษาความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐ ที่ออกโดยรัฐมนตรีตามความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ ให้มีมาตรการ หรือหลักเกณฑ์การเปิดเผยหรือใช้ความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐ และการดูแลรักษาความลับทางการค้าขณะที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนำเอาเอกสารที่มีความลับทางการค้ามาพิจารณาตามขั้นตอนการพิจารณาการขอขึ้นทะเบียน กล่าวคือ ในกรณีการเปิดเผยหรือใช้ความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐควรกำหนดเงื่อนไขและวิธีการดำเนินการที่รัดกุมและเหมาะสม เช่น มีการจำกัดหน่วยงานหรือบุคคลที่ควรจรรู้ข้อมูลความลับทางการค้านั้น หรือมีการกำหนดเงื่อนไขในการเปิดเผยความลับให้ชัดเจน สำหรับการดูแลรักษาความลับทางการค้าขณะที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนำเอาเอกสารที่มีความลับทางการค้ามาพิจารณาตามขั้นตอนการพิจารณาการขอขึ้นทะเบียนนั้น ควรกำหนดเงื่อนไขและวิธีการดำเนินการที่รัดกุมสามารถคุ้มครองความลับทางการค้าได้เป็นอย่างดี เช่น กำหนดสถานที่ที่ใช้ในการพิจารณาเอกสาร จำกัดเฉพาะบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดูแลรักษาความลับทางการค้าเท่านั้นที่สามารถเข้าไปในสถานที่นั้นได้ จำกัดมิให้มีอุปกรณ์สื่อสารหรืออุปกรณ์สำนักงานที่สามารถทำสำเนาหรือทำด้วยประการใดๆ ที่เป็นการคัดลอกหรือเอาไปซึ่งข้อมูลที่เป็นความลับนั้นขณะที่มีการพิจารณาเอกสารได้ หรืออาจกำหนดให้เจ้าของความลับทางการค้าหรือตัวแทนสามารถเข้ามาควบคุมสังเกตการณ์ในขณะที่มีการดำเนินการดังกล่าวได้เป็นต้น

นอกจากนี้ควรกำหนดให้ระเบียบในการดูแลรักษาความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐ ที่ออกโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ มีหลักเกณฑ์ให้ผู้จดทะเบียนต้องรับรองว่าข้อมูลความลับทางการค้าของเคมีภัณฑ์ทางการเกษตรที่ใช้สารเคมีชนิดใหม่ต้องไม่เป็นข้อมูลบางส่วนหรือข้อมูลทั้งหมดในเอกสารคำขอรับสิทธิบัตรที่มีการประกาศเผยแพร่แล้ว หรือในเอกสารสิทธิบัตรของประเทศไทย หรือประเทศอื่นๆ เพื่อเป็นการลดความยุ่งยากและการสูญเสียงบประมาณ บุคลากร และเวลาในการที่กรมวิชาการเกษตรจะต้องดำเนินการตรวจสอบว่าข้อมูลที่มีการขอจดทะเบียนความลับทางการค้านั้นเป็นข้อมูลบางส่วนหรือข้อมูลทั้งหมด ในเอกสารคำขอรับสิทธิบัตรที่มีการประกาศเผยแพร่แล้ว หรือในเอกสารสิทธิบัตร

บทสรุปและข้อเสนอแนะ*

บทสรุป

ความลับทางการค้าจัดเป็นสาขาหนึ่งของทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งในที่ประชุมประเทศภาคีของแกตต์ที่เข้าร่วมเจรจา ณ เมืองปุนตา เดล เอสเต ประเทศอุรุกวัย เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๒๙ ได้มีมติให้รวมเรื่องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า ตามข้อเสนอของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นส่วนหนึ่งของเรื่องที่น่าเข้าเจรจา โดยกำหนดเป้าหมายให้มีการจัดร่างกรอบความตกลงเรื่องกฎเกณฑ์การให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ที่ประเทศที่พัฒนาแล้วบางประเทศพยายามสนับสนุนและผลักดันให้เกิดขึ้น การคุ้มครองความลับทางการค้าในต่างประเทศ ประเทศที่ใช้กฎหมายในระบบประมวลกฎหมายมีการให้ความคุ้มครองที่ไม่หลากหลายเท่ากับประเทศที่ใช้กฎหมายในระบบคอมมอนลอว์ เนื่องจากการให้ความคุ้มครองความลับทางการค้ามีต้นกำเนิดมาจากคำพิพากษาของศาลอังกฤษ ในคดีที่มีข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของเจ้าของข้อมูลอันมีที่มาจากหลักกฎหมายว่าด้วยการละเมิดความไว้วางใจ (The Law of Breach of Confidence) และการให้ความคุ้มครองในทางแห่งที่ถือเป็นส่วนหนึ่งของการให้ข้อมูลอันเป็นความลับ (Confidentiality) การให้ความคุ้มครองความลับทางการค้าในประเทศอังกฤษมีการพัฒนาที่ต่อเนื่องตามหลักอิกิวิตี้ (Equity) โดยไม่มีการตราเป็นกฎหมาย สำหรับในประเทศสหรัฐอเมริกามีการคุ้มครองความลับทางการค้าอยู่ใน The first Restatement of Torts, Section ๗๕๗ comment b. ซึ่งกำหนดคุณสมบัติของข้อมูลที่จะใช้อย่างต่อเนื่องในทางธุรกิจ

การคุ้มครองความลับทางการค้าในประเทศไทย ก่อนที่ประเทศไทยจะมีกฎหมายความลับทางการค้า ได้มีการให้ความคุ้มครองความลับทางการค้าตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๒ ลักษณะ ๑๑ หมวด ๒ ว่าด้วยความผิดฐานเปิดเผยความลับ จนกระทั่งเมื่อมีข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ (TRIPs) ให้ประเทศสมาชิก WTO (World Trade Organization) บัญญัติกฎหมายภายในประเทศตามข้อตกลงรวมถึงเรื่องความลับทางการค้า ประกอบกับคำปรารภแห่งการประกาศใช้พระราชบัญญัติความลับทางการค้าว่าเห็นเป็นการสมควรให้มีกฎหมายความลับทางการค้า จึงมีการตราพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕ ขึ้นและมีผลใช้บังคับมาตั้งแต่วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๕

เมื่อพิจารณานิยามของคำว่า “ความลับทางการค้า” ตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๓ ได้กำหนดไว้ หมายความว่า ข้อมูลทางการค้าซึ่งยังไม่รู้จักกันโดยทั่วไปหรือยังเข้าถึงไม่ได้ในหมู่บุคคล ซึ่งโดยปกติแล้วต้องเกี่ยวข้องกับข้อมูลดังกล่าว โดยเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เนื่องจากการเป็นความลับและเป็นข้อมูลที่ผู้ควบคุมความลับทางการค้าได้ใช้มาตรการที่เหมาะสมเพื่อรักษาไว้เป็นความลับ ซึ่งสิ่งที่จะได้รับความคุ้มครองในฐานะความลับทางการค้าตามกฎหมาย ต้องเป็นข้อมูลทางการค้า อันได้แก่ สิ่งที่สื่อความหมายให้ความรู้ ข้อความ เรื่องราว ข้อเท็จจริง หรือสิ่งใด เช่น โครงการรื้อถอนนิยาย บัญชีในธนาคาร รายชื่อลูกค้าทางธุรกิจ เป็นต้น นอกจากนี้สิ่งที่จะเป็นข้อมูลทางการค้ายังรวมไป

* อติวิญญ์ แสงสุวรรณ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ถึงสิ่งที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์จากภูมิปัญญาของมนุษย์ อันมีลักษณะของสูตร รูปแบบ งานที่ด้รวบรวมหรือประกอบขึ้น โปรแกรม วิธีการ เทคนิค หรือกรรมวิธีด้วย เช่น สูตรทางเคมี การรวบรวมข้อมูล การบริโภคสินค้าของประชาชน เทคนิคการผลิตอาหาร และกรรมวิธีการสร้างสารทางพันธุกรรม เป็นต้น ทั้งนี้ สถานะของการเป็นความลับ คือ ข้อมูลการค้าที่จะดำรงสถานะที่เป็นความลับได้ ต้องมีการแสดงให้เห็นว่าผู้ควบคุมความลับทางการค้าได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อรักษาไว้เป็นความลับ อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าได้มีการดำเนินการเพื่อหวงแหนข้อมูลนั้นให้เป็นข้อมูลที่มีค่าเฉพาะของตนเท่านั้น ผู้อื่นไม่อาจล่วงล้ำเข้ามาใช้ประโยชน์ได้ หรืออีกนัยหนึ่งคือ ข้อมูลดังกล่าวไม่ใช่ข้อมูลสาธารณะที่ประชาชนจะสามารถทราบหรือใช้ได้กันทั่วไป สำหรับสิทธิของเจ้าของความลับทางการค้า ตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕ ได้กำหนดให้เจ้าของความลับทางการค้าย่อมมีสิทธิต่างๆ ในข้อมูลอันเป็นความลับทางการค้าของตน คือ สิทธิในความเป็นเจ้าของความลับทางการค้า เจ้าของความลับทางการค้ามีสิทธิที่จะเปิดเผยเอาไปหรือใช้ประโยชน์ใดๆ ในข้อมูลซึ่งเป็นความลับทางการค้านั้น อันเป็นความชอบธรรมของการใช้สิทธิในความเป็นเจ้าของทรัพย์สินของตนตามกฎหมาย และสิทธิในการอนุญาตให้ใช้สิทธิ เจ้าของความลับทางการค้ามีสิทธิในการอนุญาตให้บุคคลอื่นเปิดเผย เอาไป หรือ ใช้ซึ่งความลับทางการค้าของตนได้ โดยกำหนดเงื่อนไขอย่างใด เพื่อรักษาความลับทางการค้าดังกล่าวให้เป็นความลับทางการค้าต่อไปก็ได้ นอกจากนี้การอนุญาตให้ใช้ความลับทางการค้านี้ จะมีการตกลงให้จ่ายค่าตอบแทนเพื่อการเปิดเผยและอนุญาตให้ใช้ความลับทางการค้าหรือไม่ก็ได้

มาตรการทางกฎหมายในการดูแลรักษาความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ ตามมาตรา ๑๕ พบว่า มาตรการทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติดังกล่าวยังไม่เหมาะสม ชัดเจน เป็นธรรม และเป็นประโยชน์เพียงพอทั้งต่อผู้เป็นเจ้าของความลับทางการค้า และเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาความลับทางการค้าและประเทศชาติ กล่าวคือ พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวยังขาดมาตรการการคุ้มครองความลับทางการค้าขณะที่ดำเนินการพิจารณาเอกสารการขอขึ้นทะเบียนยาและเคมีภัณฑ์ทางการเกษตรที่ใช้สารเคมีชนิดใหม่ และขณะที่มีการเปิดเผยหรือใช้ความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐ อีกทั้งยังขาดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่เหมาะสมในการขอจดทะเบียนให้ดูแลรักษาความลับทางการค้าต่อหน่วยงานของรัฐ รวมไปถึงบทกำหนดโทษที่สูงเกินไปสำหรับความผิดฐานเปิดเผยหรือใช้ความลับทางการค้าของผู้มีตำแหน่งหน้าที่ในการดูแลรักษาความลับทางการค้าที่เกี่ยวกับยาและเคมีภัณฑ์ทางการเกษตรของผู้อื่นที่เสนอข้อมูลนั้นประกอบคำขออนุญาต ผลิต นำเข้า ส่งออกหรือขายซึ่งยาหรือเคมีภัณฑ์ทางการเกษตรที่ใช้สารเคมีชนิดใหม่

สำหรับการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ ตามมติคณะรัฐมนตรีที่เห็นชอบเสนอร่างพระราชบัญญัติความลับทางการค้า (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎรพิจารณานั้น มีสาระสำคัญ คือ ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการความลับทางการค้าให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖) ยกเลิกลักษณะต้องห้ามของกรรมการตามมาตรา ๑๗ เนื่องจากมาตรา ๑๗ เดิมเป็นอุปสรรคในการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ (ยกเลิกมาตรา ๑๗) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่ง เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขโครงสร้างของคณะกรรมการและกำหนดเพิ่มเติมให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่ จะเข้ารับหน้าที่เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินงานของคณะกรรมการความลับทางการค้า (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ วิธีการ

ประชุมของคณะกรรมการ และกำหนดให้กรรมการเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมโครงสร้างของคณะกรรมการความลับทางการค้า (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ วรรคสอง และวรรคสี่และมาตรา ๒๖) แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่ในการดูแลรักษาความลับทางการค้าและผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๔ และแก้ไขเพิ่มเติมวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๕)

กล่าวโดยสรุป ความลับทางการค้าจัดเป็นสาขาหนึ่งของทรัพย์สินทางปัญญา ประเทศไทยได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นการอนุวัติการกฎหมายตามข้อ ๓๙ ของความตกลงทริปส์และเป็นหลักการพื้นฐานความตกลงทริปส์ แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ มีบทบัญญัติบางประการยังไม่เหมาะสม ไม่เป็นประโยชน์เพียงพอทั้งต่อผู้เป็นเจ้าของความลับทางการค้าและเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาความลับทางการค้า และเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานคุ้มครองความลับทางการค้าของประเทศไทย จึงสมควรปรับปรุงบทบัญญัติดังกล่าวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

๑. ความลับทางการค้าจัดเป็นสาขาหนึ่งของทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการค้าของประเทศ ในการคุ้มครองความลับทางการค้านั้น นอกจากมาตรการทางกฎหมายแล้ว หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สื่อมวลชน และภาคสังคมต่าง ๆ ควรให้ความสำคัญ ตระหนักรู้ พร้อมทั้งเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ให้ประชาชนได้รับทราบถึงความสำคัญ ความจำเป็นของการคุ้มครองความลับทางการค้า รวมถึงปัญหาและผลกระทบของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความลับทางการค้า ทั้งนี้เพื่อเป็นการรักษาและป้องกันการละเมิดสิทธิความลับทางการค้ากับประเทศต่าง ๆ ที่เข้ามาตั้งฐานการผลิต ดำเนินธุรกิจ และขยายสาขาธุรกิจเป็นจำนวนมากในประเทศไทยปัจจุบัน

๒ ในการเปิดเผยหรือใช้ซึ่งความลับทางการค้าโดยหน่วยงานของรัฐอาจกระทำได้ในกรณีที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะซึ่งมิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้านั้น ผู้เป็นเจ้าของสิทธิในความลับทางการค้าต้องสูญเสียประโยชน์จากการเปิดเผยความลับทางการค้าของตน ดังนั้นภาครัฐควรกำหนดค่าตอบแทนการสูญเสียประโยชน์จากการเปิดเผยหรือใช้ความลับที่เหมาะสมให้แก่เจ้าของความลับทางการค้า ทั้งนี้เพื่อประโยชน์และการคุ้มครองผู้เป็นเจ้าของสิทธิในความลับทางการค้าดังกล่าวด้วย

สำนักวิชาการ ให้การบริการทางวิชาการ

๑. ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ ให้บริการในวันและเวลาราชการ
- กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านการเมืองการปกครอง ความมั่นคง การทหาร การยุติธรรม กฎหมายระหว่างประเทศ
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อนุญาโตตุลาการ ทรัพย์สินทางปัญญา
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๒ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๑ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านเศรษฐกิจ พาณิชยกรรม การเงิน การคลัง การธนาคาร การลงทุน งบประมาณ ประกันภัย
อุตสาหกรรม คมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การเกษตรและสหกรณ์
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๓ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านสังคม การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม แรงงานและสวัสดิการสังคม เด็ก สตรี
การสาธารณสุข การท่องเที่ยว การกีฬา วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม การพลังงาน
๒. ณ จุดบริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (E-knowledge Services) อาคารรัฐสภา ๑ ชั้น ๓
ให้บริการในวันและเวลาราชการ สำหรับวันประชุมสภาผู้แทนราษฎรให้บริการถึงเวลา ๑๙.๓๐ น.
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๗ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๘